

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28— Cor.
Pe jumătate an 14—
Pe 8 luni . . . 7—
Pe o lună . . . 2-40

Pentru România și
străinătate:

Pe un an . . . 40— franci

Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi Nrul 1/a.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Mulțămite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fl.

Manuscrisurile nu se in-
napoiază.

Un manifest

(***) Generalul rus în retragere Spiridovici, președintele ligei slave provoacă printr'un manifest pe bulgari ca să ocupe Macedonia. Turcii fiind încurcați în război cu italienii nu vor putea desfășura multă rezistență — spune penzionatul general în manifestul său — iar România aliata Turciei și expozitura triplei alianțe la căpătâiul Balcanului va fi parată nu numai de oficialitatea, ci chiar de poporul rus în caz că aceea ar cuteza să atace Bulgaria. Rușii — continuă Spiridovici — vor forma nenumărate regimente voluntare, cari vor descinde pe pământul românesc și vor îneca în sânge armata românească.

Acest manifest care tâlmăcește așa de fidel visul bulgarilor e primit vezi bine de aceștia cu entuziasm și întreaga presă bulgară îl publică anunțându-l ca pe un eveniment de mare valoare. Fantoma cuceririi și a extinderii regatului bulgar până la porțile Constantinopolului flutură ca o icoană sfântă înaintea întregii bulgării și fără zăbavă clocotește în vinele acestuia sângele dornic de glorie.

Manifestul lui Spiridovici e vechiul și mult repetatul cântec al testamentului lui Petru cel Mare și reînvierea tratatului dela San-Stefano. Ursul dela nord își recheamă iară și iară gășita unealtă prin care tinde să-și pună ghiara pe Constantinopol. Și bulgarii, această seminție turanică plină de espanzivitate și slavizată în decursul timpului ascultă chemarea cuprinși de turbatul fior al înălțării și al cuceririi.

Flămândul colos dela nord amenință ca totdeauna cu aplicarea puterii brute țărișoara, care într'o vreme i-a dat atâtă pâne și sare. Că această amenințare tradusă în faptă cam ce urmări ar avea — asta încă nu se poate spune precis.

Dar luând în considerare, că până astăzi afară de Franța nici o altă putere nu s'a întrepus pentru apărarea intereselor micilor țărișoare și luând în considerare, că Turcia pierde așa de multă putere prin războiul nefast ce-l poartă cu Italia, încât puterile vor considera de o sfortare zadarnică orice stăruință de a mai reînvia pe omul mort — ni-se cere și în deosebi i-se cere regatului român, drag nouă tuturor, ca să fie cât se poate de circumspect și să-și măsoare cu cea mai mare pedanterie orice pas ce l-ar face în aceste vremuri, cari anunță par'că o prefacere europeană.

Rusia dela 1877 așteaptă mereu prilejul potrivit, ca să reînvieze punctele de pace dela San Stefano și să le aplice în faptă.

Acum, cum i-se pare că un vifor străbate Europa, crede sosit prilejul ca să reînvieze, ceea ce a omorât congresul din Berlin, Umilită în extremul orient și neputincioasă față de Europa apuseană își dă seamă, că numai o conflagrațiune europeană ar putea să-i dea ajutorul necesar la înfăptuirea nebunului ei vis.

Românimea stă deci în fața unui mare semn al întrebării. Trebuie deci să aibă mereu în vedere vorbitoarele sfaturi ale istoriei și mai presus de toate să fie în curat cu adevărul, că cel mai bun și mai sincer sprijin numai în sine îl poate afla.

Cumintenia, puterea de judecată a bărbaților ei conducători și pătrunderea adâncă în desfășurarea consecventă a împrejurărilor, sunt deci puse la grea încercare. În fața evenimentelor ce vin, trebuie să înceteze orice diferende de partid și orice prejudecăți de interese particulare și întreaga românie (înțeleg mai vârtos pe cetățenii regatului liber) să se strângă într'o singură tabără, care să fie stăpânită de o singură voință, de un singur gând. Toți să trăiască printr'un singur suflet și nimănu-i să nu-i treacă prin gând vre-o abatere dela unitatea bunei înțelegeri, sau să se lase ademenit de gândul demonic de a sparge solidaritatea dela care atârnă chestiunea de a fi sau a nu fi a neamului românesc.

Românul dela fire e neîncredător. Ș'această calitate, care ce e drept, face o mică abatere dela preceptele biblice, e o calitate excelentă, care îi poate aduce celui ajuns în conflict cu dușmanul, foloase de mare valoare. La această neîncredere l'a învățat pe român experiențele triste ale trecutului și istoria însași ni-e martoră, că neîncrederea i-a salvat pe români din multe situații nenorocite. Se cade deci să știm odată pentru totdeauna, că astăzi, când spiritul democratic-colectiv e încă în fază și când individualismul și rău tâlmăcitul utilitarism, își face cele mai fioroase ravagii — nu e cu cale, ca să credem în bunele intenții ale streinului, căci în aceste intenții nu va fi niciodată rezervat un locșor aparte pentru interesele noastre, ci stăpâniți fiind toți de egoismul lor de rasă, vor căuta, ca din naivitatea sau

Manuscrise găsite

de Ion Minulescu

Moda.

Ziua își întârzie par'că sfârșitul...

De pe terasa cafenelei, privesc în jurul meu, fără să-mi pot da bine seama, cam ce anume trebuie să rețin pentru mai târziu, când nostalgia serilor de primăvară, mă va surprinde la gura sobei.

Din mijlocul consumatorilor obișnuiți, din mijlocul acestor figuri banale și adeseaori sinistre ca și acelea ale unor pușcăriași, grațiați de rege în ziua de 10 maiu, cele câteva femei frumoase răsar timide în rochiile lor străvezii, ca și portretele unei frumuseți retrospective, atârinate pe zidurile unui muzeu improvizat.

De pe terasa cafenelei, de unde acordurile — aci languroase, aci barbare, — ale unei orchestra meschine se completează cu sgomotul trăsurilor și trompetele automobilelor din stradă, privesc această sumară expoziție de cochetărie feminină fără să-mi pot da bine seama dacă frumusețea ochilor cedează eleganței toaletelor, sau dacă toată această infiripare de colori și gesturi discrete, nu-i decât reflexul unor priviri suverane sub care totul se pleacă și se transformă.

Și în timp ce globurile electrice se aprind ca și cum ar voi să lumineze calea crepusculului întârziat terasa cafenelei împrumută aspectul unei scene de teatru, din culisele căreia se ridică adu-

cerile aminte tragice ori voluptoase, ale unor alte portrete expuse pe aceiași pereți de muzeu improvizat, în alte primăveri și mai ales în... alte toalete!...

Trăim în *imperiul modei* și ne supunem atotputerniciei sale, nu pentru că simțim nevoia de a fi sclavii cuiva, ci fiindcă moda singură ne procură supremația artei de a place.

Priviți-o, examinați-o de aproape și admirați-o. Veșnic alta și totuși aceeași, moda se schimbă cu anotimpurile, sămănând aceeași supremă sugestie universală, care după ce cutreieră lumea într'un timp determinat, i-a loc alături de defunctele ei tovarășe, pe cari le găsești deapururi vii în portretele maestrilor din alte timpuri.

Arta de a te îmbrăca și a place, a fost poate prima năzuință spre frumos a omenirii. Moda nu e altceva, decât cea mai firească manifestație a instinctului sexual.

Animalele, spune naturalistul, când voiesc să fie frumoase, sunt totdeauna frumoase. Și animalele nu țin să fie frumoase, decât odată pe an — în anotimpul dragostei.

Acelaș lucru se petrece și cu omul. Cum însă la om anotimpul dragostei durează tot anul — ca să nu zicem chiar toată viața — e lucru natural ca cochetăria femeii să-și etaleze veșnic noile și atrăgătoare sale aspecte.

Moda nu este altceva decât o cursă pe care natura însași o întinde umanității. Toate aceste rochii permeabile primei priviri pasionate, care

acoperă corpul femeiei, dându-ți totuși puțința de a-l găci pe deantregul, toate aceste rochi transparente ca niște ciorapi ajurați cari condamnă gheata ca ceva inutil și proclamă suveranitatea pantofului cât mai exarpat posibil, toate aceste rochi și ciorapi ajurați nu sunt decât niște *gent-apous-uri* pe cari, preocuparea de a place, le întinde ochilor dornici de noile forme ale frumosului.

Ș'ar putea demonstra aproape după calculele matematice, că moda nu este decât o întreprindere a formelor umane, menită să contribuie la punerea în valoare a corpului și creind în acelaș timp, modelele speciale ale unei epoci determinate.

Fluctuațiile toaletei feminine mai ales, transformă corpul cu ușurința unui ochian de caleidoscop, îi dă grația necesară unei atenții îndelungate și-l învâluie în atmosfera nouă și totuși aceeași pe care soarele, în diferite ceasuri ale zilei, o împrumută aceluiaș peisaj pitoresc.

Recreind și interpretând corpurile umane după capriciile ei, moda pare a zice:

Voesc ca femeea să fie așa...

Și femeea se supune...

Diferitele etape ale modei sunt identice cu adnotațiile pe cari specialiștii le fac vechilor texte, pentru ca ele să poată fi înțelese cu mai multă ușurință, de către cei începători. Moda face parte din evoluția gustului. Ea descifrează trecutul și înlesnește reconstituirea statuelor antice cărora le lipsește mâinile sau alte părți esențiale ale corpului.

încrederea noastră să tragă foloase numai pentru ei.

Armata română, — o știu mulți — e la înălțimea chemării sale, dar această armată nu e ertat să fie pusă la dispoziția altora, ci ea va trebui să intre în foc numai atunci, când aceasta o vor pretinde interesele noastre, căci exclusivă ei chemare e să apere corpul național al neamului românesc. Și tocmai în interesul acestei apărări ea nu trebuie să fie încurcată în aventuri, cari nu-i pot aduce românismului nici un folos real.

Că în ce chip se vor desfășura evenimentele cari astăzi sunt încă numai în născare și că manifestul lui Spiridovici și alte manifeste ce se vor lansa, ce urmări vor avea și ce furtuni vor mai isca, asta n'o putem prevedea, dar că situația actuală oricum s'ar prezenta ea, nu e tocmai prevestitoare de vremuri liniștite, o simțim cu toții și de aceea: videant consules.

Bulgarii mai eri, alaltăeri au pus mâna pe Rumelia, astăzi vrea să înhațe Macedonia, Rusia prin Bulgaria vrea să-și pună ghiara la Constantinopol și apoi pe întreaga peninsula balcanică, pe care apoi are de gând s'o grijească ca orice maică cucernică pe iubitul său prunc mașter, Serbia înainte de a-și încheia Rusia socoteala, visează la refacerea vechii Serbiei, Grecia tremură după Creta... iar — România?... Nu pofteste și ea ceva în schimbul liniștii maiestose, cu care privește aceste drăgălașe schimburi de daruri, ce se fac între vecinele sale? Măcar vre-o Basarabie sau poate altceva?

Arde deci ceva sub cenușa mândrului Balcan și parcă de aceea ca niciodată nu i-se poate striga României mai mult ca acum: *Quidquid agis, prudenter agas et respice finem!*

Pacea asigurată

Telegramele din străinătate ne vestesc că tratativele dintre Franța și Germania în privința conflictului din cauza Marocului au fost în sfârșit încoronate de succes. Acordul dintre cele două mari state apusene va fi peste câteva zile încheiat și pacea Euro-

Frumusețea femeii mai ales, nu este completă decât atunci, când îmbrăcămintea ei corespunde ultimelor formule ale frumosului.

Concepția antică a frumosului dispăre din ce în ce mai mult.

Frumusețea nudului nu mai tronează decât în intimitățile nopților sau cel mult prin atelierelor școalelor de belle-arte. Strada însă, cere astăzi alte podoabe decât acelea pe cari Citera, Lesbosul, Corintul sau Siracuză le vedeau revărsându-se cu profuziune pe piețele publice și prin localurile a căror eleganță, reputație s'a transmis până în zilele noastre.

Corpul rămâne același. Îmbrăcămintea însă cu cât se schimbă și diferă mai mult dela o operă la alta, cu atât înlesnește mai mult paragrafarea istorică a evoluției frumosului.

După isprăvile oamenilor celebri, fluctuațiile modei, constituiesc cele mai pasionate preocupări istorice ale multor învățați cari nu se mulțumesc a fi simpli istorici dar și artiști.

Și iată pentru ce de pe terasa cafenelii unde mă aflu, privesc nedumerit în jurul meu, fără să-mi pot da seama bine, cam ce anume trebuie să rețin pentru mai târziu, când nostalgia serilor de primăvară mă vor surprinde la gura sobei.

pei, amenințată așa de mult în ultimele două luni, nu va fi turburată.

Publicul nostru cunoaște cauzele conflictului marocan.

În primăvara acestui an numeroase triburi marocane: Beni Mtir, Beni Hassen, triburile Șerarda, se răsculară împotriva sultanului marocan Mulei Hafid, amic și protejatul Franței. Răscoluții reușiră să bată câteva mehale de ale sultanului și începură să asedieze orașul Fez, capitala Marocului, unde se găsea Mulei Hafid cu guvernul șerifian. Vieața și avutul europenilor din acest oraș, în mare parte francezi și germani, erau amenințate.

Franța a fost silită să facă un pas decisiv spre a-și salva interesele și prestigiul în Maroc. După câteva săptămâni de ezitare guvernul francez decise ca trupele franceze disponibile în regiunea Șania, întărite cu alte trupe trimise din Franța, să plece asupra Fezului, spre a salva vieața europenilor și a da sprijin sultanului.

După un marș din cele mai obositoare dela Casablanca prin Rabat și apoi prin o regiune când mlăștinoasă când muntoasă coloana franceză, sub comanda generalului Moinier, ajunse la Fez, învinse triburile răsculate și intră în capitala Marocului.

Cum însă francezii nu se mărginiră a apăra vieața europenilor și a asigura dominația lui Mulei Hafid, ci ocupară și orașul Meknès precum și alte orașe marocane, și aveau aierul să se stabilească în mod definitiv în Maroc, Germania, care vedea în această ocupație militară o violare a actului dela Algesiras, ceru Franței retragerea trupelor franceze din Fez și din Maroc.

Secretarul de stat la departamentul externelor din Germania, d. de Kiderlen-Wächter trimise în portul marocan Agadir canoniera „Panther“, sub pretext că germanii de acolo ar fi amenințați de o răscoală a indigenilor, de fapt însă spre a provoca Franța să se retragă politicește din Maroc, sau, dacă vrea să rămâne, să despăgubească imperiul german pentru această cucerire.

Se știe cari au fost urmările teatralei loviturii dela Agadir. Franța a fost silită să înceapă cu Germania negocierile cari durează și astăzi. La început negocierile au urmat la Berlin și la Paris: la Berlin între ministrul de externe Kiderlen-Wächter și ambasadorul Germaniei de acolo de Schön.

Prima perioadă a tratativelor a dat un rezultat absolut negativ. Germania a venit cu pretențiuni pe cari Franța nu le putea accepta. Se asigură că Germania ceruse cedarea celei mai mari și mai importante părți a Congoului francez, privilegiu economic în Maroc, fără însă a asigura deplina supremație politică a Franței în imperiul șerifian.

Tratativele au fost brusc întrerupte. Pacea Europei era serios amenințată. Cei doi negociatori principali, Kiderlen-Wächter și Jules Cambon, s'au despărțit pentru un interval de peste două săptămâni. Cambon a sosit la Paris spre a lua noi instrucțiuni, Kiderlen s'a prezentat împăratului Wilhelm II la Wilhelmshöhe spre a-i face un raport despre eșecul tratativelor. Toată opinia publică din Europa era în prada unei agitațiuni febrile. La un moment dat războiul părea inevitabil.

În timpul acestei pauze în care tra-

tativele erau întrerupte atât Franța cât și Germania au căutat să-și asigure sprijinul aliaților lor și să-și pregătească de războiu armatele și flotele.

Negocierile au fost reluate, de astădată numai la Berlin. D. Cambon primise instrucțiuni scrise, bine lămurite, peste cari n'avea voie să treacă. De astădată d. de Kiderlen-Wächter s'a arătat mai puțin pretențios și mai puțin intransigent. S'a putut observa o mare deosebire între atitudinea ministrului de externe german la izbucnirea conflictului și acum.

S'a făcut, în urmă, o serie de schimburi de note, între cele două guverne. În sfârșit, zilele trecute, ziarele germane au anunțat că realizarea acordului este asigurată și încheierea lui definitivă este chestiune de câteva zile. Asemenea presa franceză recunoaște că principalele dificultăți au fost înlăturate și că pacea Europei este asigurată?

Bine înțeles că până la publicarea acordului, de către cele două guverne, nu putem să cunoaștem punctele acestui act așa de prețios pentru pacea universală. Vom recapitula însă pretențiunile celor două părți așa după cum au fost formulate de către presa din Paris și cea din Berlin.

Germania cerea, drept preț pentru recunoașterea supremației politice a Franței în Maroc, compensațiuni teritoriale. Ea și-a ațintit privirea asupra Congoului francez, una din coloniile cele mai frumoase din întreaga Africa. Tot de-odată Germania cerea ca Franța să-i recunoască privilegiu economic în Maroc.

Cererile formulate de d. Kiderlen-Wächter erau exagerate din mai multe puncte de vedere: întâi se pretindea Franței să cedeze partea cea mai bogată și mai importantă din Congo fără a i-se da, în schimb, asigurarea formală, neîndoioasă, că ea va fi stăpână, politicește în Maroc. Apoi Germania mai cerea, pe lângă cedarea de teritoriu în Congo, și avantajii economice în Maroc, cari singure ar fi fost un sacrificiu din partea Franței.

Presa franceză și în deosebi marele ziar parisiian „Le Temps“ apără punctul de vedere francez care era următorul: Franța este gata a ceda Germaniei o mare parte din Congo, dar vrea să aibă, în schimb, o situațiune bine lămurită în Maroc. Germania să recunoască în chip categoric supremația politică a Franței în această țară. Cât despre privilegiile economice, Franța nici nu vrea să auză de ele, căci acordând Germaniei asemenea concesiuni ar ruina propriul său comerț în Maroc.

În fine mai este o divergență între cele două puncte de vedere în privința mărimii și a importanței teritoriului ce-l va obține Germania în Congoul francez și asupra jurisdicțiunii consulare în Maroc.

Acestea sunt punctele principale asupra cărora s'a decis zilele acestea. Vom vedea în curând care a fost prețul acestui acord care a asigurat pentru un timp oarecare pacea în Europa.

Donațiunea M. S. regelui Carol pentru studenții săraci. Din Iași ni-se telegrafiază: Cu ocaziunea deschiderii cursurilor universității, suveranul a dăruit 300.000 lei pentru ajutorarea studenților săraci.

M. S. n'a lăsat să treacă nici ocaziunea aceasta fără a pecetlui prin faptă dragostea curată ce o poartă manifestațiunilor de cultură românească; cultură, care azi se desvoltă liber într'o țară la a cărei eliberare a străjuit un prinț tânăr, înțelept și hotărât.

Și dacă Plevna a fost luată de dorobanți, alte Plevne, cu ziduri tot așa de tari, cari nu vor cădea fără jertfe, vor fi luate de acei pentru cari M. S. este tot ceea ce a fost pentru dorobanți.

În această tinerime, în al cărei suflet pâlpaie flacăra sfântă a unui ideal și care mai presus de toate *voiește* ceva; în această tinerime M. S. are o nădejde când caută să o vadă și s'o ajute.

Și nu-i aceasta prima ocazie — din cecele se cunosc — când M. S. se îndreaptă spre studențime.

Dacă vizitând Bucureștii ai ajuns în dreptul palatului regal, poți vedea în fața lui așanumita „Fundațiunea universitară Carol“, datorită tot Majestății Sale.

Darul ce acum M. S. îl face studențimii sărace, este merit a ușura soarta atâtor suflete, cari întrupează viitorul neamului românesc.

*

O scrisoare a M. S. regelui Carol. M. S. regele Carol a adresat dlui V. M. Kogălniceanu următoarea scrisoare.

„Este o viață satisfăcătoare pentru mine de a putea arăta familiei lui Mihail Kogălniceanu cu prilejul inaugurării statuei sale la Iași, sentimentele de adâncă recunoștință ce mă însuflețesc pentru acest ilustru și neuitat bărbat de stat.

Insemnatele servicii aduse țării în cursul a două domnii, ca împroprietărirea țăranilor, secularizarea bunurilor închinatelor, iar în timpul războiului pentru neatârănare ca ministru al afacerilor străine, aceste servicii nu se vor uita.

Carol.*

Echivocitatea ziarului „Világ“ și sociologul Oscar Jászi. Organul francmazonilor „Világ“ anunță, că apreciatul său colaborator politic, cunoscutul sociolog Jászi Oszkár a părăsit redacția din motivul, că nu se poate identifica cu apucăturile și tactica, ce le vădește ziarul în fața diferitelor peripeții ale situației politice. Organul „Világ“ al cărui stâlp a fost sociologul Jászi dela înființarea lui, păstrează o ținută reprobatoare față de obstrucție, batjocorind persoanele cele mai marcante ale partidului justhist și în aceeași vreme agită și polemizează pentru realizarea cât mai grabnică a votului universal, egal direct și secret. Din scrisoarea dată de d. Jászi în publicitate, în care motivează mai pe larg eserea sa, din cauza ținutei echivoce a ziarului „Világ“ reținem următorul pasaj:

„Eu cred, că cei ce nu aprobă obstrucția și luptă în contra ei, în cazul de față, nu pot fi aderenții sinceri ai votului universal și secret și astfel voluntar sau din naivitate, justifică jocul hazard și perfid al guvernului actual“.

În aceeași zi în care Jászi anunță că părăsește organul francmazonilor aflăm în ziarul „Népszava“ organul partidului socialdemocrat, un articol prim semnat de dânsul, în care lămurăște mai pe larg punctul său de vedere.

Rezumatul articolului intitulat „Drumul votului universal“, crezând că păreriile acestui erudit sociolog maghiar interesează publicul nostru, îl dăm aci:

Ținuta ziarului „Világ“ și discuția încinsă în jurul ei e numai un simptom, ce prevestește ciocnirea celor două curente opuse, cari s'au născut în opinia burghezimii din această țară. Dușmanii obstrucției sunt împărțiți în două tabere unii sunt de bunăcredință, alții de reacredință speculativă.

Argumentul strajnic, ce să aruncă în fața obstrucționiștilor și află originea în concepția umană și filosofică a unor persoane demne de toată stima. Acești oameni politici naivi și de bunăcredință, se folosesc de puterea sentimentului. ce se desface din tradiții, când ne spun cu multă gravitate, că concepția progresistă și evoluționistă nu admite volnicia pe nici un teren. Această doc-

trină propovăduită cu emfază, nici nu-și pierdo efectul în anumite cercuri, cu toate că e evidentă falșitatea acestei doctrine, nu numai în politică, ci chiar și din punct de vedere etic.

De pildă creștinismul ce reprezintă negațiunea principiară a volniciei, numai mulțumită aplicării unor mijloace violente a putut lua sub stăpânire lumea întreagă!

Cealaltă tabără antiobstrucționistă a burghezimii și a politicianilor se folosește de toate pretextele. Cică, obstrucționistii prădează banii statului, și nu dau ocaziune și posibilitate guvernului să aducă legi, cari să amelioreze starea noastră. Parcă nu i-am fi văzut noi la muncă! „Munca“ lor a făcut din omul sărac și mai sărac, din omul bogat și mai bogat, latifundiile s'au înmulțit, țăranimea a ajuns într'o stare și mai desperată.

Tot așa în era liberală, ca și în era coaliționistă, sau a partidului „muncii“. Numai câteva nume, titluri și oameni s'au schimbat.

Dar ian' să vedem! revizuirea regulamentului camerei nu e volnicie? Și încă o atare volnicie, care nu se poate justifica, căci nu se comite pentru realizarea unui plan salutar sau unui scop măreț. Și apoi nu avem nici o garanță, că revizuirea regulamentelor va sana situația, dimpotrivă — va complica criza, cauzând nouă pagube enorme statului.

Dacă oamenii conducerii de fapt ar servi interesele patriei, atunci ar căuta să saneze radical situația, delăturând definitiv obstrucția, prin introducerea neamănată a votului universal.

*

Șansele acțiunii de împăcuiere ale președintelui Berzeviczy. Acțiunea pornită de președintele camerei Berzeviczy pentru restabilirea mersului normal al desbaterilor în parlament a ajuns într'un stadiu mai înaintat. Ieri a conferat din nou Justh și cu membrii guvernului.

Berzeviczy întrebat de mai mulți ziariști a răspuns: „Scuzați-mă domnilor, eu câteva zile o să fiu surdo-mut“.

Justh asemenea nu vrea să comunice nimic din fazele pertractării.

Berzeviczy mâne va continua pertractările cu ceialalți corifei opoziționali, cu Kossuth și Apponyi. În legătură cu această acțiune e de amintit, că contele Károlyi, președintele 48-iștilor afară de partide s'a întreținut ieri timp mai îndelungat pe culoarele parlamentului cu contele Stefan Tisza.

Părerii cu privire la șansele acțiunii lui Berzeviczy sunt multe și foarte deosebite, așa încât a stabili un punct de orientare e foarte anevoios. Principiul călăuzitor al desbaterilor este, ca din concluziunile compromisului să nu reiese vre-unul sau altul ingenunchiat.

Nici guvernul, nici opoziția nu se va lăsa repusă.

Prevestiri cu privire la posibilitatea unei soluții, sunt riscate pentru că din faza actuală a desbaterilor nu se poate încă ști, că sunt serioase intențiunile opoziției sau ba.

*

(Din cameră). Expozeul bugetului. În ședința de azi a camerei, ministrul de finanțe Lukács a înaintat bugetul. Expozeul bugetului e un eveniment important în viața parlamentară, așa și de astădată expunerile ministrului au fost ascultate cu mare atențiune.

Ședința a fost deschisă de președintele Berzeviczy la orele 10-15 m. Contele Khuen Héderváry prezintă socotelile finale din anii 1910 și 1911.

Ministrul de finanțe Lukács prezintă preliminarul bugetar pe anul 1912, care e de importanță și din motivul că de aici ne informăm asupra supererogațiunilor cauzate de proiectele militare și aici se va vădi dacă suportă statul sau ba acest superplus de spese. Face apoi o reprivire asupra socotelilor bugetare din anii ultimi și trece în revistă bugetul special al fiecărui ministru. Din exposeu reiese că erogațiile s'au ridicat în acest an cu 1852 de milioane, iar plusul face 52 mii de coroane.

*

† **Sherlock Holmes.** Zilele trecute a murit în Anglia, în adânci bătrânețe, medicul dr. Ios. Bell, care n'a fost altul, decât eroul romanelor detective a lui Conan Doyle, Scherlok Holmes. Dr. Bell se trage dintr'o familie, care a trăit, ca chirurg, o epocă de trei generații. El însuși a funcționat aproape treizeci de ani ca medic și profesor la spitalul regesc din Edinburgh și Sir-Arthur. Conan Doyle era pe atunci unul din elevii lui. După cum povestea Conan Doyle adesea, chiar profesorul lui l'a adus la idea, să creze, după modelul său, figura unui detectiv ideal. Pentru că dr. Bell avea un spirit extraordinar de ager, era uimitor, ce combinații făcea din lucrurile cele mai nefsemnate la aparență. Era diagnostic strălucit, nu numai în ale medicinei, dar pe toate terenele. Conan Doyle, care deplânge moartea profesorului său odinioară și a modelului pentru Sherlock Holmes al său personal nu s'a apropiat nici odată de el, l'a admirat însă și și-a însușit sistemul lui de încheieri.

Ziarele din Londra povestesc acum multe istorioare, din cari se ilustrează foarte viu darul lui extraordinar de observare. Odată veni în spital un pacient și dr. Bell spunea studenților: Trebuie să lăsam omul să se odihnească puțin, pentru că vine foarte de departe. A intrat în oraș prin pădurea dinspre apus, a trecut apoi d'alungul străzii Lane-road. Omul rămase cu gura căscată. Așa este, zise el, domnul dr. are dreptate. La întrebarea, că de unde știe dr. Bell drumul pe unde a umblat el, răspunse medicul, scurt: „Dragul meu, medicul trebuie să știe nu numai tăia și lega, ci trebuie să prindă gândurile și să ghicească“. După ce a ieșit însă pacientul afară, medicul a explicat studenților toată bosconitura. Omul a trebuit să treacă prin pădure, pentru că pe talpa ciuboatelor era urme de lut de acolo, iar praful suriu de pe ciuboate, era dovadă, că a trecut prin numita stradă prăvoasă.

Odată veni la el o femeie cu copil mic. El, fără să o cerceteze, zise, că desigur, copilul acesta este cel dintâiu. Mama se miră de înțelepciunea medicului. După ce a ieșit din odaie, Bell și-a explicat știința în următorul chip: femeia este din clasa mai de jos, și era îmbrăcată simplu, s'ar putea zice sărăcăcios. Băiatul însă avea o scufie nouă de lână, pe cât de nepractică, pe atâta de scumpă. Asemenea lucruri face omul numai la copilul cel dintâiu.

Când și-a publicat Conan Doyle cea dintâi istorie Sherlock Holmes, și a declarat, că i-a servit de model dr. Bell, acesta se bucură foarte mult de isbânda elevului său de odinioară. Mai târziu, zise răsând: ca detectiv în faptă, Sherlock Holmes n'ar fi de nici o ispravă, eu sunt convins, că nici Conan Doyle, nici eu, pe lângă toată agerimea noastră, n'am putea prinde nici pe cel mai simplu hoț.

Se clatină tronul chinez. Telegramme din Peking răspândesc vestea, că răscoala niciodată n'a fost așa de iminentă, ca astăzi și dacă presemnele nu înșală, zilele dinastiei-Mandzsu sunt numărâte. Răsvrățiții sunt înarmați cu arme moderne, toți fiind din trupele instruite de ofiterii europeni.

Generalul Sangpiao cel mai distins beliduce al armatei chineze a fost omorât cu o bombă de către răsculații.

E semnificativ pentru resmirița aceasta, că participă și straturile cele mai binesituate și mai inteligente. În Vucian răsculații au incendiat era-riul și palatul viceregelui.

O cantitate considerabilă de dolari de hârtie s'au făcut în cenușe. Fapt de mare importanță în această țară, fiind aceste hârtii unicul mijloc de a descurca comerțul. Arderea acestor bani în așa cantitate amenință cu criză economică.

Guvernul din Peking a trimis 30.000 militari împotriva răsvrățiților. Deocamdată revoluțiunea nu comportă pericol serios pentru europeni.

A apărut:

„ȘTII ROMÂNEȘTE?“

de Ion Gorun.

Acest volum, foarte folositor tuturor, costă 1 cor. 35 fil. La comanda dela 5 exemplare în sus se va socoti numai 1 cor. de exemplar; librăriilor se trimite și în comision. Cererile să se adreseze autorului, București, Str. Zece Mai, 3.

Serbările jubilarie din Iași

Iași, 27 Septembrie 1911.

Ziua III.

Fără îndoială, astăzi este ziua cea mai importantă din ciclul serbărilor de acum. E ziua prezentării felicitărilor cu ocazia împlinirii a 50 de ani dela inaugurarea universității din capitala Moldovei.

Sala teatrului național făcută una cu scena, de care este legată prin un pod ad-hoc, este transformată în sală de recepție.

Încă dela 9 ore invitații încep a sosi. Și rând pe rând își fac apariția persoanele oficiale.

Sunt de față d. P. Carp, președintele consiliului de miniștri împreună cu miniștrii Al. Marghiloman, D. Nenițescu, B. Delavrancea, Mișu Cantacuzino, T. Maiorescu, mulți deputați și senatori, primarul Iașilor D. Groceanu, profesori universitari și alți înalți demnitari.

Delegații universităților străine, în curioase costume de gală, medievale, sunt obiectul seriozității și admirației adunării, în așteptarea sosirii familiei regale.

La orele 10 și jum. se anunță familia regală.

Orchestra ministerului de instrucțiune întonează imnul regal. Miniștrii și primarul Iașilor conduce pe rege la fotoliul destinat, iar la dreapta sa are pe principele Ferdinand și la stânga pe principele Carol.

După imnul regal orchestra execută o rapsodie cu motive naționale de Enescu, ce se termină cu melodia din „Trăiască regele”, apoi corul mitropoliei de Iași cântă „Fii ai patriei iubite”.

Seria discursurilor o deschide M. Sa Regele. Cu voce sigură și cu accent cald M. Sa spune următoarele: (dăm în extenso discursul său).

Discursul M. S. Regelui

Cu cea mai vie bucurie urez bunăvenire învățaților noștri oaspeți, cari ne-au făcut marea cinste de a veni spre a serbători cu noi întâiul jubileu al tinerei noastre universități din Iași. — Mulțumirea îmi este cu atât mai mare, că mă găsesc în mijlocul iubitorilor mei ieșeni și că pot prezida la o serbare de așa mare însemnătate pentru dezvoltarea culturală a României.

Intemeiată acum 50 de ani de către principele Alexandru Ion Cuza, după inițiativa marelui său ministru Mihail Kogălniceanu, a cărui neștearsă amintire se va slăvi mâine, această universitate a fost primul rod binecuvântat al unirii principatelor dunărene, cea dintâiu manifestare a redșteptării intelectuale și naționale mult timp dorită și împedicată. Ea s'a ridicat pe ruinele Academiei Mihăilene, unde cuvântul înflăcărat al lui Kogălniceanu răsunase deja, aruncând sămânța cea mântuitoare și vestind timpurile mai bune ce erau să sosească.

În cursul său de istoria națională, însușit de un adânc patriotism, Kogălniceanu vorbește nu ca un moldovan, ci ca un român, care pătrunde viitorul și-l pregătește. Dar această îndrăzneală prematură provoacă o nemiloasă reacțiune: voinicul luptător o plătește cu surghiunul, iar Academia Mihăileană este închisă.

Nu trecu mult timp însă și Kogălniceanu ajuns sfetnicul ascultat al unui domnitor patriot, avu fericirea de a putea atinge țelul urmărit fără preget în tot timpul tinereții sale, adică de a deschide larg, ușile acestei universități și de a da sufletului românesc hrana intelectuală care trebuia să-l învieze și să-l regenereze.

Din acest moment înălțător și sub impulsunea unor profesori cu iubire de țară conștiința națională începu a lua cunoștință de ea însăși, iar calea propășirii se deschise larg în toate direcțiunile și pentru toate treptele sociale.

Luând contact cu științe și civilizație am putut să ne asimilăm pe încetul progresele dobândite de celelalte popoare, să ne apropiem de ele și să ieșim din izolarea și întunecimea în care trăiserăm. Acesta este nemăsuratul folos ce l'am câpătat prin întemeierea ambelor noastre universități, ele ne-au învățat a cunoaște condițiunile neapărate ale adevăratei culturi și ale adevăratei mărimi a unei țări, adică munca stăruitoare care îmbogățește, instrucțiunea sănătoasă care lărgeste judecata și educațiunea morală, care alcătuește caractere tari și asigură buna ordine socială.

Universitatea este deci cheia de boltă a clădirii statului, menită a întinde câmpul cunoștințelor folositoare ale adevărului și al frumosului, și un focar puternic, a lumina mințile și a încălzi inimele spre a le îndruma pe căile rodnice și moralizatoare a muncii aprige și a le închina binelui obștesc.

Iată, dlor profesori, programul și domeniul vostru de acțiune; el coprinde numai puțin ca întregul viitor al patriei și acest fapt cată să vă dea împreună cu mândria falnicei voastre chemări simțul marelui răspunderi ce apasă asupra conștiințelor d-vo.

Dați-mi voe să vă amintesc una din frumoasele învățături ce le dădea bătrânul voevod Neagoe Basarab fiului său; ea vă va arăta această răspundere sub o formă și mai mișcătoare:

„Mintea stă în trupul omului, drept ca steagul în mijlocul războiului, și toată oastea caută la steag. Și până stă steagul în război nu se cheamă acel război biruit; măcar de are și navală grea spre sine, ei tot caută steagului și se adună împrejurul lui. Iar dacă steagul cade, atunci toate oștile se risipesc și nu se știe unul cu altul cum fac și încotro merg.”

Acest steag, de care atârână viitorul nostru, îl țineți în mânele voastre; sub cutele lui alergăm o tinerime doritoare de izbânzi. Dea Domnul ca să stea tot sus pe calea mântuirii și preamărirea neamului și să se vază de departe pentru cinstea și înălțarea scumpei noastre Românie. Aceasta este cea mai adâncă, cea mai mare dorință a inimei Mele.

Frenetice aplause și urale nesfârșite acopăr ultimele cuvinte.

Discursul d-lui Arion

D. Const. Arion, ministrul instrucțiunii publice începe prin a arăta, că universitatea din Iași întemeiată sub cel din urmă domn al țării, își celebrează astăzi jubileul de 50 ani sub cel I. rege al țării, al independenței și al mărimii naționale.

Arată menirea și rolul, pe care universitatea, instituțiunea cea mai înaltă a unei țări, îl are pentru propășirea unei națiuni, după care apoi face istoricul universității dela noi, enumerând greutățile întâmpinate la început, și progresele realizate în timpul de 50 de ani. Cu această ocazie, d-sa citează pe Kogălniceanu, pe V. Conta și pe d-nii Titu Maiorescu, Petre Poni, A. D. Xenopol și D. Alexandrescu, foști și actualii profesori, care prin activitatea lor rodnică, au atras asupra noastră privirile celorlalte state europene.

Continuând, d. Arion face apel la d-nii profesori universitari, pe cari îi roagă să lucreze și în viitor cu aceeași râvnă, căci gloria savanților unei națiuni, — zice d-sa — intră în patrimoniul național.

Trecând mai departe, arată simpatia cu care profesorii universitari români sunt priviți în străinătate și termină urând propășire universității din Iași și vieată lungă M. S. Regelui, protegitorul instituțiilor culturale dela noi.

Cuvântarea d-lui Iacob Negruți

D-sa vorbește în numele Academiei române. Foarte mișcat și vădit impresionat, d. Negruți fost profesor al universității din Iași, timp de 21 ani, începe prin a face un istoric asupra acestei instituțiuni, enumerând pe foștii profesori între care Conta, Micle, Bănuți, Strat și Gh. Mărzescu și arătând greutățile ce au fost întâmpinate dela înființare și până azi.

Între altele d-sa arată, că prin 1864, nu exista un palat propriu al universității și, că primele cursuri s'au ținut în casele Roznovanu. Descrie apoi starea economică a țării de pe atunci, cu care ocazie, pentru a evidenția și mai mult situația în care ne aflăm, d-sa povestește, că la cursul de drept comercial, pe care îl ținea la universitate, nu putea aduce un singur exemplu real de societate anonimă.

Continuând d. Negruți, arată, că mulțumită domniei glorioase a marelui domnitor Carol I, România a prosperat din toate punctele de vedere, și termină urând vieată lungă M. S. Regelui, iar universității din Iași, prosperitate, muncă prielnică și izbândă în viitor.

Ultimele cuvinte ale d-lui Negruți, au fost acoperite de ovațiuni entuziaste.

Cuvântarea d-lui Xenopol

D. profesor A. D. Xenopol, vorbește în limba franceză adresându-se delegațiunile universităților străine, cărora le mulțumește pentru că au participat la serbările jubilarie, relevând toate actele mari ale M. S. Regelui, cari au contribuit la ridicarea culturii românești până la nivelul în care se află astăzi.

Cuvântarea d-lui Pangrati.

D. Pangrati, rectorul universității din București, arată însemnătatea serbării de azi și relevă faptul că România a câștigat un loc de frunte în ceea ce privește activitatea culturală.

Continuând d-sa zice că universitatea din Iași a răspuns cu prisosință chemării ei, și termină exprimând în numele universității surori din capitală felicitări universității din Iași și sentimentele de recunoștință, devotament și statornicie Auguștilor Suverani și întregii dinastii.

Felicitarea profesorului Waldeyer din Berlin.

În ținuta ceremonială profesorul Waldeyer delegatul universității din Berlin adresându-se Suveranului, reginei, familiei princiare și colegilor universitari, aduce salutul de omagiu universității ieșene după care face descrierea etnografică a României, amintind apoi episoade istorice și lupta pentru independență.

Spune că progresul României se datorește instituțiilor noastre de cultură în care primează universitatea ieșană.

Mulțumește universității pentru invitațiunea făcută universității din Berlin pentru a participa la această solemnitate culturală și spune că doarește ca universitatea noastră să devie cât de curând un focar de cultură europeană ca mulți germani să vie să se cultive aicea în țară, după cum mulți români frecventează universitățile germane.

Termină strigând „Trăiască tânăra Alma Mater” universitatea ieșană și predă rectorului albul universității berlineze.

Cuvântarea profesorului Swoboda

Adresându-se Suveranilor și înalților oaspeți, delegatul universității din Viena, profesorul Swo-

boda, în rola ceremonială închină salutul de omagii pentru serbarea universitară de astăzi.

Deși tânără Universitatea ieșană se află la nivelul marilor instituții similare din Europa, având aceeași năzuință pentru știință și cultură. Acum, cu prilejul acestei serbări se poate vedea realitatea progresului ce l'a făcut țara românească progres la care a colaborat în primul rând universitatea ieșană.

Austria e inima Europei iar Viena e inima Austriei. De această inimă e strâns legată România și în tocmai după cum Dunărea curge în acelaș torent în aceste țări vecine, tot astfel curge și cultura lor în mod egal.

Salutăm cu acest prilej pe M. S. regele Carol un amic al împăratului Franz Ioseph, pe regina poetă Carmen Sylva, năzuitoarea binelui și a frumosului.

Termină felicitând pe rector pentru jubileul universității ieșene și cetește felicitarea oficială a universității vieneze scrisă într'un album comemorativ pe care-l predă rectorului.

Cuvântarea rectorului Saghin

Adresându-se Suveranului în limba românească, rectorul universității Francisc-Iosephiane din Cernăuți cetește pergamentul oficial al acestei universități, fiind asistat de doi studenți bucovineni.

Prin această felicitare academia din Cernăuți arată rolul principal ce l'a avut până astăzi universitatea noastră și puternica înrîurire patriotică și națională asupra generațiilor din urmă cari au fost guvernate sub M. S. regele Carol. Universitatea din Iași este o comemorare a marilor bărbați de stat ai României.

Amintește că la serbările universitare din Cernăuți a participat ilustrul bărbat de stat d. D. A. Sturdza și continuă a ceti în limba germană pergamentul comemorativ al universității din Cernăuți pe care-l predă rectorului.

Termină aducând omagii suveranilor, familiei princiare și profesorilor universității ieșene, înmânând albumul d-lui dr. Bogdan.

Felicitarea profesorului De Martone.

Delegatul universității parisiene adresându-se Suveranului și întregii familii regale, exprimă salutul cordial din partea colegilor săi din Paris și amintește faptul că între Franța și România există o veche și strânsă amicitie.

Spune că universitatea din Iași este o instituție culturală tânără, dar cu o reputație bine stabilită și relevă tactul și înțelepciunea regelui Carol, care a îndrumat Țara spre cultura modernă.

Vechea capitală a Moldovei a fost și este un centru de cultură și la serbarea jubileului de astăzi, se simte fericit că a fost delegat din partea universității parisiene să expună felicitări universității noastre.

Cuvântarea d-lui Iarnic.

Cunoscutul filo-român din Praga e primit cu ovațiuni entuziaste. D-sa ia cuvântul în românește, enumerând greutățile îndurate de români pentru cultivarea și păstrarea limbei. Face istoricul universității din Praga înființată în anul 1348, arată că această instituție e cea mai veche din centrul Europei relevă meritul universității din Iași și termină urând ca universitatea noastră să nu aducă folos numai țării românești, ci lumii întregi.

La sfârșitul cuvântării profesorul Iarnic a fost obiectul unei frumoase manifestațiuni de simpatie din partea asistenței.

Cuvântarea d-lui Agura.

Domnul Agura vorbește în numele universității din Sofia. Ca fost elev al universității din Iași, distinsul profesor relevă progresele realizate în evidentă, foloasele pe cari Bulgaria le are de la noi trimițând tinerii în universitățile noastre din Iași și București și termină urând ca aceste instituțiuni să fie și pe viitor focarul de lumină al tineretului din statele din Balcani.

Felicitând pe orator M. S. regele s'a întreținut câteva momente cu delegatul universității din Sofia.

Cuvântarea profesorului Friedwagner

Delegatul universității din Frankfurt a. M. adresându-se regelui și întregii asistențe spune că nu aduce daruri din partea universității cărei a-

partine, dar că venind să exprime felicitări, poate comunica plăcuta veste, că la aceea universitate s'a înființat o catedră pentru studiarea limbei române.

Vorbind de vechea capitală a Moldovei și de instituția, care își serbează astăzi jubileul de 50 de ani de existență, spune că Moldova a dat pildă Europei întregi de cultură și de patriotism.

Amintește de poezii mari ai țării, ca Alexandri, Eminescu, și de marele bărbat de stat Mihail Cogălniceanu de care este legată cultura și strălucirea Iașului.

Vorbind de trecutul istoric al României, spune că serbarea de astăzi nu este numai o serbătorire a culturii, dar și a eroismului și vitejiei românești, pentru care amintește glorioasele domnii ale lui Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul, până la vitejia ce-a arătat-o România sub glorioasa domnie a regelui Carol.

Felicită apoi pe rector și tot corpul profesoral al universității ieșene.

M. S. regina s'a arătat foarte mulțumită de frumoasa cuvântare a profesorului Friedwagner.

Cuvântarea dlui Sextil Pușcariu.

D. Sextil Pușcariu, ia cuvântul în numele societății culturale din Bucovina și în numele profesorilor români dela universitatea din Cernăuți. Dsa relevă legăturile ce trebuie să existe între românii din Bucovina și cei din regat, arată rolul universității din Iași în dezvoltarea culturală dela noi și termină exprimând felicitări cu ocazia jubileului de 50 ani.

Cuvântarea dlui N. Iorga.

În numele facultății de litere și filosofie din București d. Iorga arată marea misiune culturală și națională a universității din Iași și foloasele cunoașterii trecutului și sufletului poporului român.

Felicitarea profesorului Benedetto de Luca.

Adresându-se suveranilor, familiei princiare și corpului universitar, d. Benedetto de Luca transmite felicitarea oficială a universității din Bologna pe care o citește în limba italiană.

Pune în evidență, prin acest pergament comemorativ, importanța ce a avut-o regele Carol în ceea ce privește progresul culturii românești.

Termină c'un vers românesc:

„Slavă și lumină urăm cu toți în cor
Mărire, propășire întregului popor!”

Cuvântarea dlui Stefanelli.

Vorbește în numele societății culturale din Cernăuți, delegat s'o prezinte la solemnitatea de astăzi, împreună cu d. dr. Sextil Pușcariu.

Relevă strânsa legătură dintre capitalele Bucovinei și Moldovei și spune că universitatea ieșană are o deosebită importanță în cultura bucovineană.

Aduce omagii Suveranului și felicită întregul corp profesoral al universității ieșene, fala neamului românesc.

Cuvântarea d-lui St. Longinescu.

Cunoscutul jurist român ia cuvântul în numele facultății de drept dela universitatea din București.

D-sa începe a face un interesant istoric asupra școalelor de drept înființate la noi în țară, arătând cu această ocazie că prima școală în care se preda legislația a fost înființată acum 500 ani la Suceava de cătră Alexandru cel bun.

Continuând d-sa vorbește despre școala înființată mai târziu de Vasile Lupu la biserica Trei-Erarhi, se ocupă de academia domnească și academia mihaileană, după care terminând acest istoric documentat, zice că dacă astăzi universitatea din Iași serbează jubileul de 50 de ani, facultatea de drept își aniversează cei 500 ani dela înființarea ei.

Trecând mai departe d. Longinescu arată că unitatea juridică la noi a fost înființată cu 200 ani înainte de unitatea politică și termină urând ca universitatea din Iași să meargă pe aceeași cale de propășire strălucită și în viitor.

D. Dragomir Hurmuzescu schițează câteva momente din trecutul universității din Iași, arătând rostul pe care l-a avut și-l are această uni-

versitate în mișcarea noastră culturală și națională.

D. Ifrim vorbește în numele studenților universitari, mărturisind sentimentele de dragoste și devotament pe care le păstrează studențimea față de tron și dinastie.

Ovațiuni pentru suverani.

La terminarea discursurilor, orchestra întonează imnul regal și asistența se scoală în picioare aclamând cu entuziasm pe suverani.

M. Sa regele se întreține apoi cu delegații universităților străine și cu profesorii universității ieșene.

În sunetul muzicii și în mijlocul aclamațiilor entuziaste ale asistenței, familia regală părăsește sala teatrului.

M. Sa regele avea o înfățișare plină de vioșie și de sănătate și a ascultat cu o încordată atențiune discursurile pronunțate, strângând mâna fiecărui orator.

M.M. LL. regele și regina și A. L. principii moștenitori au fost aclamați cu un entuziasm delirant de numeroasa asistență.

Discursul d-lui I. M. Dinescu

președintele centrului studentesc din Iași și a Societății studenților în medicină.

Sire,

Altefe regale

Înalt Prea Sfințite,

Domnilor și doamnelor.

Pornirea sufletescă ne-a adus pentru a vedea turnat în bronz figura marelui Colgălniceanu care de mult era săpată în inimile tuturor românilor.

Simțirea a zeci de mii adunați în jurul tău și vibrarea sufletescă a sute de mii care te adoară de pe plaiurile și ogoarele pe care tu i-ai făcut stăpâni, a încălzit recele bronz și i-ai dat viață.

Și dacă neamul românesc voiește ca bronzul ce te reprezintă să fie viu cine oare se va împotrivi?

Din cer s'a pogorît umbra ta sfântă care flutură deasupra noastră, ne însufletește dar ne și cutremură. Măreția vremurilor trecute a început să vorbească, s'o ascultăm.

Cogălniceanu fire veșnic trează cu multă agerime și din prisos înțelepciune, energie și hotărâre fără pereche, caracter mândru și întreprinzător mai ales când vălmășagul vremurilor arunca în cale stânci ce năbușiau interesele națiunii, voință de fier de a aduce până la bun sfârșit grelele probleme ce desfășurarea vremurilor le dădea spre deslegare națiunii noastre.

Taina acestei firi sta în flacăra vie a iubirei de neam și moșie strămoșească care încălzea sufletul și lumina calea, ce ducea spre mărirea neamului.

Acesta a fost omul providenței de care țara avea noroc în aceste critice zile când se puneau problema existenței noastre. Iată de ce în un timp așa de scurt culegem un seceriș bogat de fapte.

Deasupra tuturor plutește unirea Moldovei și a Munteniei: îmbogățirea țării cu 1/7 din întinderea ei prin secularizarea averilor închinat călugărilor greci. Improprietărirea țăranilor, operă prin care nu numai că 500.000 își au pâinea zilnică asigurată, dar li s'a făcut și un act de dreptate numindu-i stăpâni pe pământul stropit cu sângele părinților lor.

Noi, tineretul universitar găsim în tine făclia conducătoare pe potecile nesigure ale vieții sociale.

Dacă opera ta a dat hrană zilnică la atâtea mii de oameni, iubirea ta de neam și moșie va fi hrana sufletescă la alte atâtea și atâtea mii de tineri.

Cine voiește să învețe a-și iubi neamul te poate lua de pildă pe tine, iar cine voiește să învețe ce e jertfa de sine să împrumute mir dela altarul faptelor tale; iar cel care muncește în conștiință și dragoste pentru neam, dela tine să învețe, cum știe țara să comemoreze pe martirii săi.

Dacă odinioară la ușa templelor antice s'a scris: „nosce te ipsum”, la intrarea în universitatea noastră avem prin tine epitaful: „Române, cunoaște-ți limba, cunoaște-ți neamul și învață care e menirea ta”; iar mâna ta întinsă cu mândrie ne ordonă: Români, iubiți-vă tronul și dinastia, jertfiți-vă pentru neam, și luptați pentru legea și moșia strămoșească.

Discursul d-lui I. M. Dinescu.

rostit cu ocaziunea prezentărilor felicitărilor
d-lui rector în ziua de 27 sept. a. e.

Majestate,
Alteță,
Domnule Rector,

Venim în numele studenției universitare din-
Iași a vă aduce urările și omagiile cele mai ne-
țărmurite de recunoștințe față de universitatea a cărei
jubileu îl sărbătorim astăzi, față de acest altar
sfânt care a produs 40 și mai bine generații de
studenți și atâția și atâția oameni mari, față de
acest focar de lumină care ne-a înfrumusețat mintea
cu darurile adevărilor culturale și științifice, iar
inima ne-a înbogătit-o cu simțimentele iubirei de
patrie, iubirei și venerației față de tron și dina-
stiei, iubirei și jertfei pentru legea și moșia stră-
moșească.

Și dacă grija de căpetenie a universității a
fost a ne lumina mintea și inobila inima, nu i'a
lipsit preocuparea de a ne da și o educație socială
arătând în acest scop, un viu interes pentru orga-
nizațiile noastre studențești.

Știut să fie, că doară avut-am și noi îngă-
duit de vremuri — o vieată de organizație studen-
țească și dacă origina acestei vieți studențești nu
se perde în negura vremurilor ca în Franța și
Germania, ori cât de tineri am fi ca cultură —
s'au scurs 50 de ani de vieată universitară.

În acest timp avut-a vieată studențească
multe sușuri și coborâșuri, adunatu-i-au în socie-
tăți vântul zilei, dar a risipit clădirea lor mâna
timpului.

Și după multe rătăcirii pe poteci nesigure le-a
venit în ajutor universitatea. Oameni cu experiența
atâtor zile reci la minte, calzi la inimă, le-a ară-
tat steaua conducătoare care duce pe calea idea-
lului național. Și atunci ca în poveste se încheagă
din sfărâmurile grupărilor studențești, organizarea
generală a tuturor studenților. Un suflet nou se
întrupează, o eră nouă se deschide, lumină se face
și o mână sfântă scrie pe steag: *unire, muncă și
jertfă!* Iată-ne ajunși la un singur steag și un
singur suflet studențesc dar iată-ne ajunși și la
anul 1909.

De atunci din zi în zi, se leagă tot mai
strâns gândul nostru de cuvintele steagului având
azi la universitate nu cetățeni cari să studieze, ci
studenți cari să devie buni cetățeni.

Plecat-am dela păcuri studențești și ajuns-am
grație universității la această unificare studențească.

Aici am ajuns Majestate, aceștia sunt zorii
zilei cetățenilor de mâne Alteță, aceasta este opera
universității domnule rector.

Războiul italo-turc

Un conflict turco-rus. — Mobilizările Turciei
— Declarațiile unui ministru bulgar. — Ru-
sia vrea să ocupe Galiția și Bucovina.

În decursul războiului italo-turc, așa
se vede, ziua de ieri a fost cea dintâi zi
serioasă, întrucât ieri a avut loc prima
ciocnire dintre trupele italiene debarcate la
Tripolis și trupele turcești.

Lupta s'a dat în împrejurimile Tripo-
lisului. Turcii erau în număr de 4000,
ajutați de 2000 arabi și au năvălit în
două coloane asupra trupelor de marinari,
debarcați pe teritoriu.

Lupta a fost de scurtă durată și dacă
după bastimentele de războiu italiene aflate
în port, nu s'ar fi trimis trupe de ajutor,
cele angajate în luptă erau să fie înconju-
rate și decimate de turci.

Ce se petrece în Peninsula bal-
canică?

S'a vorbit de o mobilizare a Bulgariei
la granița turcească.

Guvernul bulgar a explicat acea con-
centrare de forțe, pe motivul, că s'ar putea
înregistra răscoale în Macedonia. Un simplu
pretext, căci în realitate, statul războinicilor
bulgari caută să profite de încurcă-
turile prin care trece Turcia.

Dupăcum am spus, guvernul otoman e
dispus să încheie pace, dorind să știe însă,
sub ce condițiuni onorabile s'ar putea în-
cheia. Italia nu poate să renunțe la Tri-
politania, dar e dispusă să recunoască su-
zeranitatea sultanului, și totodată voind să
acorde o despăgubire bănească Turciei, pen-
tru provincia răpită.

Un conflict turco-rus.

Constantinopol. — O gravă chestiune
s'a iscat între Turcia și Rusia, din pricina
sechestrării la intrarea în Bosfor a unui
vapor, având pe bord o încărcătură de grâu
venind din porturile rusești și pe care
Turcia o consideră ca material de războiu,
în cazul când e destinat Italiei.

Chestiunea face acum obiectul unor
discuțiuni foarte serioase între ambasada
rusească și ministerul de externe al Turciei,
care ar dori să evite, pe cât e posibil, pa-
gube statelor neutre.

Mobilizările Turciei.

Frankfurt. — La Sofia se susține, că Poarta
a hotărât să pună pe picior de războiu în Turcia
europeană 250 mii de soldați.

Budapesta. — Din Viena se comunică zia-
rului „Pester Lloyd“:

În cercurile politice de aci, s'a primit cu ui-
mire știrea, după care mobilizarea din Turcia ar
fi provocat mare agitație în Bulgaria.

E ceva natural, ca Turcia, care este un stat
în stare de războiu să ia măsuri militare obișnuite
și necesare și nu e greu de înțeles, că prin aceste
măsuri Turcia are tendinți agresive.

Trecerea vapoarelor permisă prin Dardanele.

Constantinopol. — Poarta a decis să permită
trecerea prin Dardanele numai a vapoarelor sub
pavilionele statelor neutre în actualul conflict
dintre Turcia și Italia și numai în cazul când con-
ținutul acestor vase nu va fi de proveniență ita-
liană sau cu destinație pentru porturile Italiei.

Pe baza convențiunii dela Londra în chestia
contrabandelor, Poarta va da ordin să fie confiscat
orice vas sau mărfuri italiene cari vor trece prin
Dardanele.

În Constantinopol a fost instituit un tribunal
militar pentru judecarea eventualelor cazuri de
contrabandă italiană.

Excesele din Salonic.

Roma. — Agenția Stefani află din Paris, că
un italian venit din Salonic povestește despre ac-
tele barbare săvârșite de către turci și de către
funcționarii din Salonic în contra italienilor la 30
septembrie. Doi agenți ai poliției au pus mâna pe
poșta italiană și pe toate scrisorile. Mulțimea,
având în frunte pe prefectul de poliție, însoțită de
numeroși agenți în uniformă și ofițeri travestiți a
întrat în vasele italienești și a rupt drapelele.

Declarațiile unui ministru bulgar

Sofia. — Ministrul bulgar al poștelor și co-
municațiilor, Franghia, într'un interview acordat
nui ziar de aci, asupra înarmărilor Turciei la
granița bulgărească, a declarat următoarele:

„Pentru noi situația în care se află acum
Turcia nu e un moment favorabil. Numai atunci
când evenimentele s'ar desfășura nu în Tripolis ci
în imperiul otoman european, s'ar putea vorbi de
împrejurări favorabile pentru noi.

Atunci opinia publică bulgară ar fi mai în-
dreptățită să vorbească de un războiu. Atunci s'ar
putea cere mobilizarea armatei bulgare.

Acum însă această mobilizare n'are nici un
rost și nici să presupunem măcar că această mo-
bilizare se face sau să va face.

Pe noi ne preocupă acum alte chestiuni, dela
rezolvirea cărora țara noastră ar putea trage mar
foloase.

E vorba de deschiderea unor nouă căi directe
spre Marea-adriatică, prin legătura liniilor noastre cu
cele turcești la Kinstendjil-Kumanovo, și regularea
situației noastre comerciale cu Turcia.

Rezolvind în mod fericit aceste chestiuni am
putea spune, că am făcut ceva pentru Bulgaria.

A vorbi însă acum de o luptă cu Turcia, în-
seamnă a îndemna la o acțiune, care ar putea a-
vea ca urmare o catastrofă pentru Bulgaria.

Rusia vrea să pună mâna pe
Galiția și Bucovina.

Viena. — Ziarul „Reichspost“ înregistra-
ză febrila activitate ruso-filă în Ga-
liția, unde guvernul rusesc cheltutește mi-
lioane întreținând agenți în toate pătu-
rile sociale.

Scopul Rusiei e să pună mâna pe
Galiția și Bucovina căpătând Carpații ca
hotar național.

În legătură cu aceasta ar fi și nu-
meroasele procese de spionaj țvite în ul-
timul timp în fața justiției austriace.

Turcia negociază cu aviatori.

Petersburg. — În cercurile bine informate de
aci se afirmă, că guvernul turcesc negociază cu mai
mulți aviatori ruși pentru organizarea unui servi-
ciu de observație aviatică care să servească la su-
pravegherica operațiunilor trupelor italiene în cazul
unui războiu.

În contra islamismului.

Roma. — Toți episcopii catolici dela Canio,
Palermo și Neapole au trimis scrisori celorlalți
ierarhi prin care-i îndeamnă să între în lupta
sfântă contra islamismului și să înalțe rugăciuni
pentru victoria trupelor italiene.

CORESPONDENȚE

DIN ITALIA

SCRISORI DIN MILANO

Războiul turco-italian: Primele zile de domi-
nație italiană la Tripolis. — Un edict de desar-
mare. — 240 funcționari tureci și viceguverna-
torul, expulzați din Tripolis.

„Corriere dela Sera“ publică interesante amă-
nunte asupra primelor zile de dominație italiană
la Tripoli.

Primul gând al marinarilor după debarcarea lor
și după înălțarea bandierei — a fost legarea prin
fire telefonice a forturilor și luarea de măsuri de
precauție pentru o eventuală reîntoarcere a turci-
lor ce nu este exclusă.

Amiralul Ricci Borea d'Olmo a fost numit
guvernator interimar al Tripolisului și comandan-
tul Cagni comandant al pieței.

Imediat ce comandantul pieței puse piciorul
pe pământ — fu înștiințat că e așteptat la pala-
tul municipal de către Hassun pașa Caramanli —
care la venirea comandantului, înaintă până la
scări salutându-l cordial, — înconjurat de 12 șefi
arabi îmbrăcați în haine de gală și care spune că
e fericit că se întâlnește cu valorosul soldat ita-
lian; comandantul Cagni salută în Caramanli pri-
mul cetățean al Tripolisului. Apoi Hassun-pașa cere
un tratament umanitar pentru concetățenii lui.

Comandantul promite un interes părintesc
pentru locuitori, va fi foarte sever cu soldații cari
s'ar deda la acte de violență asupra locuitorilor —
după cum va fi sever și cu locuitorii arabi cari ar
face vre-un rău oamenilor săi.

Prin intermediul lui Hassun-pașa s'a afișat
primul manifest în ziua de 4 oct., de următorul
cuprins: „Cine va depune pușca înainte de miezul
noptei, va avea doi taleri; cine o va depune îna-
inte de amiaza zilei următoare va căpăta un taler,
iar după acest termen se va confisca.“

Efectul a fost neașteptat, peste 1500 puști au
fost adunate în câteva ore.

O telegramă din Malta anunță sosirea acolo
a unui piroscaf italian Assiria — purtând 240 de
funcționari turci — expulzați din ordinul guver-
natorului din Tripolis.

Lipsesc știri precise asupra operațiunilor de
război. Guvernul italian — într'un comunicat ofi-
cial face apel la patriotismul presei italiene pen-
tru a se abține dela publicarea oricărei indicațiuni
relativă la mișcarea navelor și a trupelor precum
și a operațiunilor de război în general. Acest apel
explică lipsa aproape generală de știri relative la

răsboiu, afară de corespondențele venite direct din Tripoli, relativ la noua dominațiune precum și a telegramelor din centrele Europei.

Milano. Oct. 911,

Anty.

DIN ROMANIA

SCRISORI DIN BUCUREȘTI

Universitatea populară. — Program de studii. Zile de sărbătoare.

La 15 octombrie se deschide al II-lea an școlar al universității populare din București. Cursurile se vor ține tot în sălile liceului „Lazăr”.

Universitatea populară a capitalei românești nu putea să întârzie. Era o trebuință adânc simțită. Ca oricare centru însemnat, Bucureștii, cari încap astăzi mai bine de 300.000 oameni, are un contingent destul de însemnat de râvnitori pentru o altă cultură decât au dat-o, după sila împrejurărilor, uneori câteva clase de liceu, alteori abia clase primare.

În pătura de jos și cea mijlocie a unui mare oraș, bântuită aici de nevoi și muncă grea, dincolo de lene și, în ambele părți, de rătăcire de tot felul favorizate de neștiință — se găsește întotdeauna suflete cari caută adevărul și lumina.

Un așezământ ca acel al unei universități populare e o adevărată mântuire pentru asemenea oameni, cari țin să se facă mai folositori lor și societății, prin cultură.

Cui nu i-a fost dat, trăind într'un mare oraș, să vadă pe tânărul meseriaș ori comerciant și, mai arare, pe funcționarul legat de cele 2—3 clase de liceu ca și de copistăria lui — cui nu i-a fost dat să vadă, în scurtele lui clipe, de seară sorbind, cu lăcomie, înțelesul rândurilor unei cărți de știință ori literatură, adusă de întâmplare. Da, sunt astfel de oameni prin lumea muncitoare, oameni cari completează munca grea și inobilatoare, a zilei, pentru pâine, cu munca și mai folositoare a clipeilor de seară.

O universitate populară pentru asemenea însetați, ca și pentru atâtea categorii pe cari le dau marile orașe, e un noroc. Sunt oameni cari n'au o disciplină, o sistemă în puținele lor cunoștințe, cari n'au temelii pe cari să poată clădi durabil.

Universitatea populară din București are chemarea aceasta: de a iniția în secretele științelor și de a îndruma...

Programul din acest an însemnează un progres simțitor față de trecut, — programul în sine și chiar prin conferențiarilor pe cari îi anunță „universitatea”.

Nici una dintre materii nu a fost dată uitării. La secția științelor se anunță cursuri de anatomie și fiziologie, de zoologie, botanică, antropologie, astronomie. Aplicațiunile electricității, fizică, chimie, geologie, igienă, medicină — și întâlnim între altele, următoarele nume: dr. Antipa, Popovici-Bănoșeanu, I. Rainer, Spiru Haret, N. Coculescu, C. I. Istrati, Brânză C. Miculescu, d. I. Cantacuzino, Proca, H. Botescu, Ureche, Irimescu, Șutu.

În secția istorică avem istoria popoarelor antice de d. profesor G. Murnu; Istoria și literatura renașterii, Formațiunea poporului și națiunii române, Renașterea României și formațiunea principatelor — toate aceste trei materii de d. profesor N... (?) Apoi Istoria Moldovei de I. Tanoviceanu; Istoria ideii religioase de d. prof. I. Teodorescu și Istoria universală de I. Miculescu.

La secția juridică și socială întâlnim materii ca: Istoria doctrinelor sociale (C. Banu) Sociologie criminală (C. Radulescu) Noțiunea de drept (Lupu Dichter) Cooperatie și mutualitate (I. G. Duca), Sociologie (E. Frunzescu) Arbitrajul internațional (Matei Balș) Drept comercial (M. Valerian) Contractul muncii (N. Gust) Elemente de drept român (I. Angelescu).

În secția literară și filosofică e destul să amintim următoarele nume: Pompiliu Eliade, M. Dragomirescu, G. Adamescu, Th. Speranția, Rădulescu-Motru, Brătescu-Voinești, V. Pârvan, Tzigara-Samurcaș.

E și o secțiune de cursuri practice (desen limbi — și esperanto — și comptabilitate).

Când focul arde în orientul apropiat, armata României își face obișnuitele ei manevre de toamnă: manevre de regimente și brigăzi pe tot întinsul țării

și manevre mari, regale a două corpuri de armată, în nordul Moldovei.

Încă înainte de a se porni trupele spre garnizoanele respective, intră pe scenă alte momente tot atât de însemnate pentru viața noastră publică.

De vineri s'a deschis, în Târgoviște, a treia capitală a principatului munteșesc, al 7-lea congres al „Asociației pentru înaintarea științelor în România”.

Atâția fruntași ai științei românești au grăbit la Târgoviște, spre a-și da obolul lor de muncă, bucurându-se de o rară primire din partea oficialității ca și din partea publicului.

Ca în toți anii, au fost și vor fi obișnuitele cuvântări de deschidere, de primire, comunicări, conferențe, o interesantă expoziție regională, excursii etc.

Un moment însemnat al acestui congres ne-a fost dat de discursul de deschidere, în care d. dr. C. Istrati, secretarul general al Asociației, după ce face elogii „Astei” ardeleni, pe care o compară cu Asociația din România, arată trebuința de a încheia legături cu ea; amândouă societățile lucrând pentru cultura românească, — una pentru știință, alta pentru literatură și cultură în general. Promite, că viitorul biurow va face pașii trebuitori pentru stabilirea unor strânse legături între cele două Asociații românești de cultură.

Zilele de 23—27 septembrie au fost adevărate zile de sărbătoare nu numai pentru ceice dau viață unei societăți pentru înaintarea științelor în România, ci, totodată, pentru întreg publicul cult al țării — dar îndeosebi pentru târgovișteni, cărora rar li-e dat să ia parte la evenimentele principale ale neamului.

Nu de mult, au avut pe învățătorii congresiști. Dar altfel, trec anii, unul după altul, și Târgoviștea nu vede decât doar, arare, grupe mici de excursioniști îndreptându-se la deal, spre mănăstire, care păstrează rămășițe pământești de ale lui Mihai.

„Și nu se vor isprăvi bine zilele congresului din Târgoviște — și se va deschide șirul sărbătorilor mărețe, la Iași.

Din întreagă țara se adună în a doua capitală a României mii de oameni spre a lua parte la sărbătoarea celei dintâi universități românești.

Întreaga casă domnitoare și toți înalții demnitari ai țării sunt la Iași. Pe lângă sărbătoarea așezământului de cultură mai trebuie pomenit numele lui Alexandru Ion Cuza și al lui Mihail Kogălniceanu pentru că Iașul să se simtă cu adevărat capitala României în aceste mărețe zile.

Correspondent.

INFORMAȚIUNI

Arad, 12 octombrie n. 1911.

Mersul vremii

Institutul meteorologic anunță vreme uscată, o urcare înceată în temperatură.

Prognostic telegrafic: vreme uscată, mai târziu senin.

Temperatura la amiazi a fost de 12'2 Celsius.

Bursa de cereale din Budapesta

(După 50 kgr.)

Grâu pe octombrie	Cor.	12'09
Grâu pe aprilie 1912	"	12'22
Secară pe octombrie	"	10'41
Secară pe aprilie	"	10'65
Cucuruz pe maiu 1912	"	8'72
Ovăs pe octombrie	"	9'46
Ovăs pe aprilie 1912	"	9'75

Tricolorul

— SCHIȚĂ —

de Const. A. Giulescu

Stau de vorbă cu bătrânul Doboreanu. Intră în al aptezecilea an, dar se ține bine.

E un om umblat prin lume, și știe multe lucruri frumoase, pe care le povestește cu atâta farmec.

E noapte. S'au aprins de curând luminile. Afară ninge. Cad primii fulgi de zăpadă! În jurul nostru e furnicar de lume, Unii vin, alții se duc, ca la berărie. Un miros acru îmbăcșește aerul; iar fumul de tutun plutește până n'tavan, încet, adormitor.

E vorba de dorul de țară, de patrie. Bătrânul își

apropie scannul de mine, și-mi zice privind-mă cu ochii lui blajini:

— Ca să pricepi și mai bine, tinere, adevăratul înțeles al acestor două cuvinte, ascultă cele ce-ți voi povesti:

Știi bine, că am luptat în viața mea pentru binele țării, pe care de veacuri vor să pună mâna străinii; dar pe care a știut la vreme de nevoie să-i îngenunche, ori de câte ori au îndrăznit să ridice mâna contra ei.

În multe rânduri mi-am pierdut averea, nimicimă de concurența jidovească, dar tot nu m'au doborât, jivinele! Mi-am zis atunci: Bre, în țara românească, trebuie să fie un locșor, unde să-și poată face trebușoarele un fiu al ei!

Și m'am străduit, am alergat în dreapta, în stânga, până ce mi-am încherbat iar bănișorii, cu care să pot duce targa mai departe.

Pe unde am putut, am lovit și eu. Dar mi-e martor Dumnezeu, că nu m'am năpustit decât asupra străinilor, care luptau cu arme ilegale contra fiilor acestei țări. Am luptat mână în mână cu adevărul și cu sfânta dreptate.

Ba mi-s'a oferit uneori și bani ca să m'astâmpar. Dar, cum? Poți opri vântul să nu bată, și râul să nu curgă? Cu fruntea senină am aruncat acei bani mândri, și am luptat mai departe. Căci, așa e românul adevărat. Nu-și renegă țara și neamul nici pentru o împărăție, necum pentru o sumușoară de bani!

Era mi-se pare prin anul 187... Lipseam din țară de mai bine de patru ani. Colindam lumea întreagă. Știi cum is tinerii. Vor să vadă tot, să știe tot. La bătrânețe însă, se mai astâmpără, ca și focul ce prinde cenușe pe de-asupra, dar dedesupt, în inima lui e tot jar aprins!

Și cum spun, colindam prin lume. Pe la sfârșitul lui august eram în Filadelfia. M'am nimerit acolo tocmai în ziua, când era o serbare a societății românești din localitate.

La un colț de stradă, aud o muzică ce cânta o horă națională. Era într-o grădină publică. M'am dus și eu acolo. Nu cunoșteam pe nimeni. Dar vedeam că toți is români, frați de ai mei. Căci, românul se cunoaște dintre toate națiile. Erau pe-acolo și englezi, și nemți, și japo-nezi, și americani. Ei bine, obrazul românesc, răsărea dintre toți, ca luna dintre stele.

Într'un colț am zărit tricolorul României, pe care-l ținea strâns bine de mijloc, un flăcău voinic. Atunci mi-am descoperit capul și m'am apropiat de el. Cum fălăia de-a-supra tuturor, par-că trimetea țării noastre o salutare caldă, din partea celor înstrăinați.

Imi venea să râd, să plâng, nu mai știu ce a-veam.

M'am furișat atunci printre mulțime, și apropiindu-mă de flăcău cu steagul, i-am zis:

— Frate, sunt și eu român. Mi-e dor de patrie. Lasă-mă să strâng în brațe tricolorul țării noastre, și Dumnezeu să te preaslăvească!

Și martor mi-e Dumnezeu, tinere, dacă n'am plânca un copil în momentul, când l-am prins în mână. Iar cîn l'am lipit de piept, părea, că strâng în brațe întreaga Românie, cu munții ei stâncoși, cu câmpiile ei mănoase, cu feciorii ei blajini! Simțeam cum îmi arde inima în flăcări, și tremuram de plăcere bună!

Peste două săptămâni nu mi-am mai putut stăpâni dorul, m'am înapoiat în țară.

Acesta e dragul meu, dorul de țară, de patrie!

Kogălniceanu și Carmen Sylva. La 1 (13) aprilie 1891, Academia Română serbându-și a 25-a aniversare, dela fondarea sa, Mihail Kogălniceanu a fost însărcinat de doctul corp să pronunțe o cuvântare ocazională.

Serbarea a fost onorată cu prezența MM. LL. regele și regina. Toți membrii Academiei și delegații străini erau de față, Kogălniceanu, de și spre apusul vieții sale, era radios și stăpân mai bine ca ori când pe talentul său oratoric.

Cuvântarea sa trata: „Desrobirea țiganilor. Oborrea pronomiilor și privilegiilor de naștere și de castă, proclamarea egalității politice și civile pentru toți fiii României și Emanciparea țărănilor”.

Înainte de a sfârși superba sa cuvântare care ținu două ore și pe care asistența o ascultase cu o liniște religioasă, Kogălniceanu adresându-se grațioasei suverane îi spune:

Doamnă, Majestatea Voastră ați citit o frumoasă poezie, prin care ați încântat pe toți câți am avut fericirea de-a asista la această serbare. Dumnezeu Va încununat cununa neperitoare a poeziei, încât purtați două coroane glorioase: Una a regatului și alta a poeziei.

Poezia ce ați citit o cunoaștem acum toți. Să-mi fie permis însă a destăinui o poezie încă necunoscută a M. Voastre.

În luna trecută sta la Mircești mulțimea plină de intristare și în doliu împrejurul trupului neînsuffețit al iubitului nostru poet Vasile Alexandri. De odată se vede înaintând în rând ostășesc un mic grup de zece oameni, intristați, dar mândri. Erau cei „Nouă din Vaslui și cu sergentul zece”, cari veniau să păzească sicriul celui, care i-a cântat cu atâta răsunet. După ultima binecuvântare a bisericii se auzi comanda militară: „Nouă din Vaslui și cu sergentul zece: Înainte! Ridicați!” Atunci cei zece au plecat steagul cel zdrențuit de glonte pe sicriul marelui bărbat, care a cântat cu

putere vitejia ostașilor români, și ridicându-l, l'au coborât cu mâinile lor în îngustul mormânt.

Această inspirațiune poetică venia dela M. Voastră și este una din cele mai frumoase și mai patriotice poeme. Era ultima salutare, ce trimitea țara, armata și M. Voastră celui iubit și plâns de toți.

Socotim zadarnic să mai spunem, că cuvintele lui Kogălniceanu au stârnit furtuni de aplauze și un entuziasm nedescrisibil.

Cermen Sylva, vădit emoționată, avea ochii scăldați în lacrimi.

Italieni măcelăriți. Agenția Stefani primește următoarea știre din Alexandria: Sola, fostul consul italian dela Hodeida, care a călătorit prin Alexandria, a spus, că turcii din Karak au măcelărit douăzeci de muncitori italieni angajați la construirea liniei ferate Hedzsrași. Știrea aceasta se confirmă și din altă parte.

Convenire colegială după 20 ani. Azi s'au împlinit 20 de ani de când o seamă din preoții noștri au luat cvalificațiunea preotească în seminarul aradan, acest focalar-național. După o prealabilă înțelegere, convocați de către sfinția sa Simion Cornea, preot în Bătănia, 12 din ei au grăbit la întrunirea colegială, pentru a alimenta sentimentul iubirei ce-i leagă nedespărțit cu amintirile fericitei epoce a tinereții și a înălța, în locul de unde s'au împrăștiat în lume, o rugă ferbinte și sinceră pentru odihna de veci a colegilor decedați.

Colegii întâlniți după 20 de ani, de muncă pastorală, întrunindu-se la seminar, în frunte cu I. P. C. S. arh. Aug. Hamsea și actualul director sem. P. C. S. R. Ciorogariu au luat parte la serviciul divin pentru cei răposați.

Serviciului dumnezeesc i-a urmat apoi o ședință în care colegii și-au comunicat reciproc păsurile și experiențele pastorale, iar părintele T. Bugariu, preot militar, a ținut o conferință despre chemarea sublimă a preotului întru apărarea bisericeii.

Știre personală. Duminecă d. a. la 4 ore au sosit în Sibiu prințul moștenitor *Wilhelm de Wied*, cu sora sa, prințesa *Luiza* și soția sa prințesa *Sofia*, cu suita lor.

Au călătorit cu automobilul dela Sinaia, peste Brașov și pe valea Oltului, și au sosit în Sibiu după o cale de 7 ceasuri. Luni înainte de ameazi au vizitat orașul și la orele 11 s'au întors în România prin pasul dela Turnu roșu.

Când a trecut Alțeța Sa, cu suita, prin Avrig, venind la Sibiu, s'a întâmplat, că al doilea automobil, în care se afla doamna *Bengescu*, damă de onoare la curtea regală din București, cu fiicele ei, s'a lovit de un stâlp și s'a deteriorat puțin.

Până i-s'a făcut repararea, ilustrii călători, cari erau însoțiți și de domnul *Tzigara-Samurcaș*, au intrat prin câteva case țărănești din Avrig, pentru a vedea țesături și cusături, făcute de țărăncele noastre.

„T. Rom.“

Cât au dat băncile săsești spre scopuri culturale și bisericesti? Sub titlul acesta am fost publicat și noi unele date, scriind, că banca săsească din Reghin *n-a dat nici un filer*. Acum d-nul A. M. Popa, protopopul Reghinului, ne comunică, cumcă știrea era falșă. Banca săs. după raportul despre gestiunea anului 1910 a dat cor. 4000 bisericilor, școalelor și societăților din Reghin, între altele și bisericii române gr-cat. cor. 143, cum i-a dat sume mai mici și în alți ani. Constatăm bucuroși adevărul.

Pantelimon și prințul Caragea. Se afirmă că duminică la orele 1 după amiază Pantelimon a eșit înaintea prințului Caragea în pădurea Grumăzești spunându-i următoarele cuvinte:

— „Vă rog să-mi spuneți dacă e adevărat că voi fi grațiat?”

— „Nu se poate să fii grațiat” — a răspuns prințul Caragea.

— „Atunci, dacă e așa, mai bine să împuşc pe jandarmi” — ar fi replicat Pantelimon dispărând în pădure și nemai voind să asculte sfaturile prințului Caragea de a se preda.

Prințul Caragea a sosit la conacul moșiei d-sale foarte agitat.

Jandarmii sunt acum în pădurea Grumăzești în căutarea lui Pantelimon.

Despre cele de mai sus a fost înștiințată prefectura județului.

Erată. În știrea referitoare la desvălirea statuei lui Eminescu publicată în numărul nostru de ieri s'a strecurat o greșală, afirmând, că plecarea se va face din *Ardeal*, câtă vreme *această plecare se va face din Arad*.

În știrea publicată, în acelaș număr, sub titlul: „Ofițeri români decorați” numele d-lui căpitan Dimitrie Herlay să se citească *Herbay*.

Logodnă. D. Adam Fiștea *invățător a logodit pe gingașa d-șoară Mărioara Ghergha din Gherbent, în 23 sept. v. a. c.*

Sincere urări de bine.

Misteriile salonului Wertheim. De câteva zile Berlinul e agitat de desvălirile senzaționale ce se fac în procesul monstru Wolf—Metternich—Wertheim, foarte semnificative pentru duhul corupt și destrăbălarea ce s'a înstăpănit în pătura celor privilegiați. Acest proces aruncă o lumină tristă asupra concepțiilor de viață ce se susțin în clasa aristocrației. Decursul lui n'a putut decât compromite pe toți acei amestecați în afacerea aceasta.

Precedențele acestui scandal senzațional sunt următoarele: Dșoara Dolly, fata văduvei milionărese Truth-Wertheim, în posesiunea alor câteva milioane, avea o singură dorință: de a-și prinde un bărbat cu nume celebru, un nobil, ba chiar principe de viță veche, singurul lucru ce-i lipsia pentru a împrumuta strălucire mare milioanei.

În vederea acestei vânătoare după depozitarul unor titluri strălucitoare, d-na Truth-Wertheim deschide un splendid salon unde sunt invitați toți ofițerii de gardă și alte persoane ruinate materialicește, originari din familii cu prestigiu istoric. În salonul acesta devenit în curând celebru, avea loc cele mai destrăbălate orgii, sub patronajul orgolioasei d-ne Wertheim. Strecurându-se în opinia publică multe amănunte scandaloase din acest salon, superioritățile militare au ordonat ofițerilor evitarea acestui cuib notoric. Deacum aveau trecere mare falșiți cu nume istoric, dintre cari cel mai alintat devine amantul dșoarei Dolly, din tinerețe desconsiderat în timpul din urmă, față de uniforma pompoasă ce ridicase câtăva vreme prestigiul, devenit dubios, al salonului: contele Wolff-Metternich. Cum însă amorul se asemănă cu un pocal de cleștar, care odată spart nu se mai poate cărpi, — contele Metternich, deși s'a folosit de ocaziunea bună de a trăi în plăceri alese, nici prin gând nu i-a trecut să se căsătorească cu fata, care sorbise până în fund pocalul plăcerilor lumești. Prea firesc situația aceasta normală nu se putea menține în infinit.

Creditorii, galanți față de conte în speranța partidei splendide ce i se oferea, în timpul mai nou dau năvală asupra lui și mereu se desvălesc șarlataniile toate, ce le-a săvârșit cu garanța numelui Wertheim.

Astfel s'a zămislit procesul nostru. Acest proces intentat de cătră văduva Wertheim și d-ra Dolly e de așa natură, încât nici azi după ascultarea mulțimei de martori, nu se poate constata vinovăția contelui.

Dimpotrivă în decursul debaterilor reiese tot mai evident păcătoșenia acestor femei depravate, cari intenționat l-au înglodat pe conte ca, cu atât mai sigur să-l stăpânească.

Sunt foarte interesante unele intimități ale acestei nenorocite familii, cari au darul de a lumina o parte din moravurile ce se mențin în straturile celor zece mii de sus.

Miss Dolly niciodată n'a simțit căldura iubirei părintești. Fata chiar din clipa nașterii era urgisită de mamă-sa; iar crescută în spiritul destrăbălat al societății berlineze, adeseori auzia din gura mamei sale: „Mai bine fi amanta unui principe, decât să iei un burghez ordinar“.

S'a vădit în decursul debaterii, că în momentul când mamă-sa îi făcuse declarația aceasta revoltătoare, fata alintată și senzibilă încercase să se sinucidă.

Totuși după ce se vindecase, mamă-sa continua să-și bată joc de cele mai nobile porniri ale unei ființe plătând.

Astfel fetița gingașă la suflet stimulată mereu de mamă-sa lipsită de bun simț, a ajuns pe pe povârniș.

Iată un tablou vivanț scos din viața socială a Berlinului modern.

Prăbușirea unei clopotnițe. La noua catedrală din Sofia s'a întâmplat o mare nenorocire. Clădirea urma să fie inaugurată anul viitor, cu prilejul jubileului de domnie al regelui Ferdinand.

Clopotul cel mare, în greutate de 3000 kgr., trebuia să fie urcat în clopotniță. În acest scop se utilizară odgoane de sârmă.

Când fu ridicat, însă, la o înălțime însemnată, odgoanele se rupseră și clopotul se prăbuși, îngropând sub el 3 lucrători.

Nefericiții au încetat din viață.

Excese contra evrellor. Agenția Westnik află cu data de 8 octomvrie că zvonindu-se că evreii din Asch Fergana ar fi răpit un băiețuș, un evreu a fost ucis și mai mulți evrei și apărătorii lor indigeni răniți. Poliția a fost neputincioasă spre a restabili ordinea și a chemat trupele cari au restabilit ordinea fără a face uz de arme.

Convocarea conzistorului superior din România. La 6 octomvrie va fi convocat conzistorul superior bisericesc. Sesiunea de toamnă a conzistorului va dura 8 zile.

Printre chestiunile la ordinea zilei figurează și proiectul dlui C. Arion, relativ la modificarea legii sinodale, conform dorințelor exprimate de P. S. Sa episcopul Safrin al Romanului.

Conjurația contra fostului rege al Serbiei. După descrierea înfăptuirii conjurației contra lui Alexandru I și evenimentelor dela 11 iunie 1903, conjuratul Vasa Novacovici face la sfârșitul părții I-a a destăinuirilor sale comunicarea, că la întâlnirea conjuraților la Glaiabac, Vasa Nenadovici și fostul ministru Ghencici, au predat conjuraților o scrisoare ce pretindeau că emană dela pretendentul Karagheorghievici și prin care punctul de vedere al acestuia e precizat în chipul următor:

„O guvernare constituțională moderată; nici o urmărire a conjuraților, cari eventual vor fi grațiați; preluarea cheltuelilor făcute de conjurație sub rezervă că în caz de nereușită a întreprinderii, pretendentul nu-și ia nici un fel de obligațiuni de ordin financiar“.

La sfârșit Novacovici adaogă următoarele: „Asupra noului suveran sârb, istoria va judeca. Acum însă e fapt, că cetățenii sârbi nu mai sunt, ca mai înainte, amenințați de lovituri de stat și procese politice“.

Ofițer spion. La hotarul Austriei a fost arestat un om suspect, despre care s'a constatat că voia să spioneze întăriturile de pe hotar. Din actele ce s'au găsit la el s'a dovedit, că el e membrul unei societăți întinse de spionaj. Pe scrisorile lui s'a găsit monograma H. C. După mai multă cercetare s'a aflat că numele lui e Hans Cords. Tovarășii săi însă n'au putut fi descoperiți. Cords fusese înainte în marina de războiu germană, de unde a dezertat.

Pedagogie sârbească. O școală de fete din Niș, (Sârbia), a trebuit să se închidă, pentru că 16 eleve din 27, au arătat semne, că sunt pe calea de a se face mame. Mai mulți seducători au declarat, că sunt gata a-și îndrepta nedreptatea săvârșită, prin căsătorie,

Este caracteristic, că între candidații de însurăție, se află *directorul* institutului, doi *profesori* și câțiva ofițeri.

Dela congresul medicilor chirurși din Franța. Ziarele din Paris ne aduc știrea, că distinsul chirurg și decan al facultății de medicină d. dr. *Thoma Ionescu* a făcut importante comunicări la congresul medicilor chirurși ce se ține acum în capitala Franței asupra tratamentului fracturilor închise.

Ziarele pariziene se exprimă în termeni elogiși asupra distinsului chirurg român.

Averea ex-regelui Manuel. „Berliner Tageblatt“ află din Lisabona, că în subteranele palatului ex-regelui Manuel se păstrează bijuteriile coroanei. S'au găsit acolo între altele, un serviciu de argint curat, care cântărește 1000 de kilograme. Coroana și sceptorul în aur masiv, un cleștar cu briliante și aur brut 20 kilograme. Între bijuterii s'a găsit o diademă a ex-reginei Amalia și un colier în valoare de un milion.

Întregul tezaur valorează 13 milioane.

Vrăjitoarea. În comuna Hususău de mai mult timp băntuie ciuma între găini. Rând pe rând gospodarii români au rămas fără păsări de curte.

Și acum cine e vinovat de aceasta? De bună seamă e ceva făcătură la mijloc, își ziceau ei. Au găsit dar de vinovată pe țiganca Maria Teglás.

Un număr mare de săteni s'a dus la ea și i-au aprins casa. Țiganca a ars în casă. Jandarmeria a pornit cercetare.

Presa străină și vizita escadrei ruse la Constanța. „L'Indépendance Belge” din Bruxelles publică o scrisoare din România în care se vorbește de vizita escadrei ruse la Constanța și în primul rând de primirea strict oficială și rece ce s'a făcut acestei escadre precum și de uimirea ce domnește în țară asupra scopului acestei vizite.

Correspondența spune apoi, că toți străinii aflători în România se așteaptă să fie rechemati în patrie. Autorul articolului a primit și el ordin de rechemare.

Correspondența vorbește apoi de măsurile de mobilizare din România și de tratativele de împăcare dintre dnii Carp și Take Ionescu, pe cari le prezintă ca un semn al gravității situației.

Concertul tenorului Radulescu la Sibiu. Tinărul și dulcele tenor care ne-a delectat de câteva ori și care și-a câștigat la noi simpatia tuturor cari i-au ascultat mlădioasa voce, dă un concert la Sibiu în seara de duminică 15 oct. st. n. în localul Casei naționale. Talentatul artist va cânta pe lângă altele, următoarele bucăți alese: *Lauda Lacrimelor* și *La Mare* de Schubert, *Ideal* de Tosti, *Tu ești odihna*, de Schubert, *Marta* de Flotov, *Adio* de I. Brătianu, *Tosca* de Puccini, *Rigoletto* de Verdi, *Mugurul* de Dima.

Indemnăm pe toți românii din Sibiu și împrejurimi să ia parte la acest concert frumos, mai ales că rar li se dă prilej să asculte un bun cântăreț.

Proces monstru. O telegramă din New-York anunță, că în Los Angeles s'a început desbaterea finală a unui proces monstru, în care acuzatul este șeful muncitorilor James Mac Lamara, președintele comitetului sindicatului. Lamara este acuzat, că el ar fi autorul intelectual al atentatului cu dinamită în contra redacției ziarului „California Times”. Sindicatul muncitorilor a primit sarcina să plătească ele speșele apărătorului procesului, cari speșe se vor urca la aproape 30 mii de dolari. Numărul martorilor e câteva sute. Procurorul susține în acuză, că atentatul a fost săvârșit de către partidul socialdemocrat.

Ferește-te, mamă dragă. Era în discuțiune chestiunea Dunării.

Se pusese multă patimă și entuziasm în rezolvirea acestei mari probleme.

Și în mijlocul aceluia haos de agitare și neliniște a venit strălucirea minții lui Kogălniceanu, care își sfârșia studiul său asupra acestei chestiuni, cu următoarele cuvinte rupte din suflet:

Dee-ni-se voia să ne facem și noi datoria de cetățeni români!

Nu se caute dar în îngrijirile noastre, în eforturile noastre de apărare alt mobil decât acel simțământ care bate în inima fiecărui om, care astăzi arde viu în pieptul până și al sălbaticilor; iubirea pământului strămoșesc, apărarea drepturilor, intereselor și independenței sale.

Cei vechi ne spun că un copil mut văzându-și mama amenințată de-a fi străpunsă pe neștiute de un făcător de rele, ce deja ridicase sabia, găsi în urea sa cătră aceea ce-i dăduse viața puterea de-a rupe baerile cu care natura îi legase limba și astfel strigă: „fereste-te, mamă dragă”.

Așa facem și noi: când vedem amenințată pe mama noastră comună, în ceace-i face însăși viața, când vedem că ni-se pregătește luarea Dunării, strigăm și noi patriei noastre și din toate forțele glasului nostru:

„Ferește-te, mamă dragă”.

Nouă revoltă de deținuți la Galați. O nouă revoltă de deținuți a izbucnit luni la penitenciarul din Galați.

Din pricina ultimei revolte urma să fie pedepsiți prin transferare la penitenciarul din București 4 deținuți.

Aceștia au presimțit pedeapsa și și-au atașat și pe alții deținuți și cu toții împreună s'au adunat în dormitor.

Luni seara trebuia să aibă loc transportarea celor 4 deținuți.

La inițiativa directorului închisorei ca să iasă din sala de dormit, ei s'au baricadat.

În curând însă ei încercară să forțeze ușile, cercând să iasă în grup compact pentru a se deda la o acțiune violentă.

Soldatul de gardă amenințat astfel cu moartea, trase un foc de pușcă în ușa sălei de dormit, care nu nimeri însă pe nimeni.

Autoritățile fură imediat anunțate. La fața locului sosiră d-nii: prim-procuror Eugeniu Bonachi, procuror Ciuca, căpit. Săndulescu și d. Francisc Papp, procuror general.

Parlamentările n'au ajuns la nici un rezultat, deținuții arătându-se foarte dârji.

Soldatii înconjură sala de dormit și fixară țevile puștilor încărcate prin deschizăturile ușilor.

Unui soldat părându-i-se că e amenințat de un deținut cu un ciocan, descărcă un foc de pușcă.

Sub impresia acestui fapt, toți ceilalți soldați descărcară focuri de pușcă.

Nici un deținut n'a fost însă rănit.

Deținuții s'au predat. Un mare număr din ei au fost puși în lanțuri.

Teatrul Apollo. Programul pentru mâine vineri, este următorul:

1. Vederi din Franța (tablouri de pe natură).
2. Nerwille (dramă senzațională). — 3. Petitorul Ninettei (umoristic). — 4. O temniță învăpăiată (dramă senzațională). — 5. Grady pe pat de moarte (umoristic). — 6. *Perdută în codrul întunecos* (dramă senzațională. Filmul e de 500 m). — 7. Tontolini ajuns în cursă (amuzant).

Reprezentările se încep la orele 5 și jum., 7 și 8 și jum. seara.

Prețurile de intrare: 1 cor., 80 fil., 60 fil., 40 fil. și 20 fil. — Orhestră proprie.

Aviz. Sprijiniți pe M. Radu, croitor român în Cluj strada Joka! No. 2!

Ultima oră

Consiliu de miniștri.

Constantinopol. — Ieri a avut loc un consiliu de miniștri care a ținut până noaptea târziu. Consiliul a stabilit agendele din prilejul deschiderii camerei.

Sultanul nu va fi prezent la deschidere, ci el va fi înlocuit prin Said-pașa, care va ceti mesajul de tron, care culminează în aceea, că imperiul otoman dorește pacea.

Guvernul pentru orice eventualitate va proclama în capitală starea de războiu. Comitetul junilor-turci plănuiește înaintea parlamentului, înainte de deschiderea camerei, o mare demonstrație cu marinarii flotei rămase pe lângă cinstea națională.

Junii turci războinici.

Constantinopol. — Junii turci agită pentru războiu și pretind cu energie guvernului, să înceapă boicotul economic contra Italiei.

Deputații opoziționali au vizitat pe marele vizir și au protestat în contra amutirii ilegale a presei.

Said-pașa a răspuns, că va vorbi cu Sefket-pașa, deoarece nici n'a avut cunoștință, că procedura ministrului de războiu e ilegală și fără amănare va lua dispozițiile necesare.

Răspunsul puterilor.

Berlin. — Lui „Lokalanzeiger” i-se anunță din Constantinopol: Toate răspunsurile puterilor mari la nota a treia a Turciei, în care aceasta cerea mijlocirea păcii, — au sosit. Răspunsurile fără excepțiune sunt favorabile. Atitudinea Turciei e, că ea se împacă cu situația actuală din Tripolis, provincia va ajunge sub administrație italiană, dar sub suveranitate turcească. Acestea sunt îndrumările pe cari ministrul de externe Assim-bey le-a trimis agenților diplomați din străinătate.

Ieri margraful Pallavicini a avut o convorbire cu marele vizir asigurându-l, că toată privirea monarhiei autro-ungare este îndreptată spre păzirea status-quo-ului în Balcani.

Mahmud Sefket-pașa despre războiu.

Londra. — Corespondentul din Constantinopol al lui „Daily Mail” ulterior întregeste câteva părți ale interviewului de ieri, a căror publicare cenzura turcească o oprișe. Ministrul de războiu Mahmud Sefket-pașa a mai făcut următoarele declarații despre războiu:

— Nu putem să apărăm Tripolisul, fiindcă nu avem flotă. Deocamdată guvernul turcesc nu a hotărât în chestia concesiunilor pe care ar voi să le facă Italiei. Nu voim să tratăm direct cu Italia în chestia păcii. Pentru noi ar fi mult mai favorabil, dacă vre-o mare putere ar mijloci pacea. Condițiunea de viață a imperiului otoman este pacea, deoarece numai în pace își va putea continua acțiunea de reformare. Țara noastră este slăbită prin certuri interne. În anul acesta expediția actuală este a patra.

Întâia oară am dat de necaz în Iemen, a urmat apoi expediția siriană, apoi neplăcerile cu Muntenegru, iar acum Tripolisul.

POȘTA REDACȚIEI.

C. B. Zlatna. Regretăm, dar nu putem primi oferta d-voastră, având prea mult material de acel gen.

„Anonim”. Nu se poate publica.

Dr. DUMITRU POPA

MEDIC UNIVERSAL.

Fost medic de clinică și spital.

Specialist în morburii interne, de femei, de copii și de urechi.

Arad, Strada Petöfi (lângă gimn.) Nr. 10. Consultațiuni: 11—12 ore a. m. și 1/2, 3—5 ore. p. m.

Dr. ȘTEFAN TĂMĂȘDAN

medic unv. specialist în arta dentistică.

ARAD, vis-à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Eliz. Poarta II.

Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

Redactor responsabil: Atanaslu Halmăgian.

Un student de cl. VIII. gim.

din cauza sărăciei, nefind în stare, a-și continua studiul, caută un astfel de fruntaș român, care l-ar învăța, atât clasa a VIII. cât și Teologia ori Medicina. Numai oferte serioase să se trimită la „Redacție”.

Un candidat cu praxă

și cu intrare imediată, Ofertele să se trimită direct la adresa

Dr. Oprean,
advocat.
Nagy-st.-miclós (com, Torontal).

Un candidat de avocat,

cu praxă completă, pe lângă un salariu de 160—240 cor. lunar, capătă post în cancelaria

Dr. MÉRÖ Samu,
advocat, Borosjenő.

Dela 10 coroane în sus.

Se poate procura dela „Asociația călciunilor” din Arad, Piața libertății Nr. 15, precum și la magazinele filiale din Cermeliu și Piski: ghete pentru bărbați și șirete (panglici) din piele de box.

IUSTIN OLARIU,
director.

Izvor ieftin de cumpărat

gramofoane și plăci

de vânzare și cu plătit în rate

Noutăți! Au apărut noi plăci românești. Cereți preț curentul il. gratis din Margle magazin de

gramofoane

al lui

TÓTH JÓZSEF

Szeged, str. Könyök 3.

FABRICA DE SPĂLAT CU ABURI ȘI CURĂȚIRE CHIMICĂ

„VICTORIA“

TEMESVÁR, JÓZSEFVÁROS, Bégabalsór-ut. 42.

Aranjată cu mașinăriile cele mai moderne cu putere electrică, spală, calcă, curăță albituri și haine bărbătești și de dame, și totfelul de lingerie cu țesături moderate. La suma de peste 10 cor. pachetul se trimite francat. Filiale în Timișoara-Gyárvaros Kosuth-tér 6. Erzsébet-város: la Fischer G. Ferencz-város: Sebestla-utca 7. Belváros: în casa lui dr. Lingruen.

Cumpăr sau dau în schimb pentru alte obiecte recipise de amanet, aur, argint zdrobit și bijuterii

Deutsch Izidor,

orologier și bijutier.

ARAD, str. Weitzer János,

(Palatul minorităților).

Magazinul de oroloage și bijuterii cel mai mare din Arad. Cea mai ieftină sursă de cumpărat. **Telefon 438.**

Magazinul electrotehnic al lui

Kalmár József

Arad, str. Salac Nr. 2.

Telefon: 242.

Montează motoare electrice pentru industriași, instalează lumina electrică cu prețurile cele mai moderate, etc. etc.

În atențiunea celor ce se mută.

Instalații de lumină electrică împreună cu becuri, execută și furnizează prompt sub cele mai favorabile condiții de plătit.

Cine dorește un fonograf bun?

Să se adreseze cu toată încrederea subscrierului și va fi pe deplin satisfăcut. Cereți catalog.

Biciclete de strap și de sport

poți căpăta cu prețurile cele mai moderate dela firma

KOCH DÁNIEL

întreprindere de instalare a sonerilor și telefonului precum și montarea bicicletelor.

ARAD, str. Deák-Ferencz Nr. 4.

Cassa de păstrare (reuniune) Săliște.

Primește depuneri spre fructificare fără anuț cu 4 procente, pe lângă anuț cu 4 procente și jum. la sută — iar depuneri mai mari cu 5 procente. Depuneri și ridicări se pot face și prin Cassa de păstrare postală. Darea de camete o plătește institutul. Acordă împrumuturi: pe cambii, pe ipotecă replătibile în rate sau în anuități, pe obligațiuni cu cavenți, ca credite de Cont-curent pe lângă asigurare ipotecară sau de valoare (acții și efecte publice). Dobânda variază între 8 procente și 6 procente la sută, după mărimea împrumutului și asigurarea oferită. Schimbă, adică cumpără și vinde, orice fel de monede streine cu, cursul zilei.

Direcțiunea.

Tobuze pentru țigarete
de fabrica

Bardou

care sunt mai bune și mai plăcute, — se capătă la:

Librăria FRAȚII ROTH

Arad, Andrassy-tér. Vis-à-vis de Monumentul-sfânt.

Lisinszky Lajos, stoler

Arad, strada Péter Nr-ul 6.

Execută cele mai moderne mobile de dormitor, refector, salon și garderobă.

Întreprinde aranjarea perfectă a orice fel de locuințe.

Preliminare gratuit.

Execută mobile durabile și solide conform desenelor ori după com. verbală.

Solicit sprijinul binevoitor al publicului românesc.

Au sosit cele mai frumoase și mai noi ghete de vară și toamnă.

Ghetele de bărbați și dame Salamander

cu renume mondial, se capătă în culoare galbină și neagră cu 16 coroane 50 fleri exclusiv la mine.

Weinberger János

prăvălie de ghete de rangul I-ii.

Arad, piața Andrassy Nr. 20.

Comanțele din provincă se execută încă în aceeași zi.

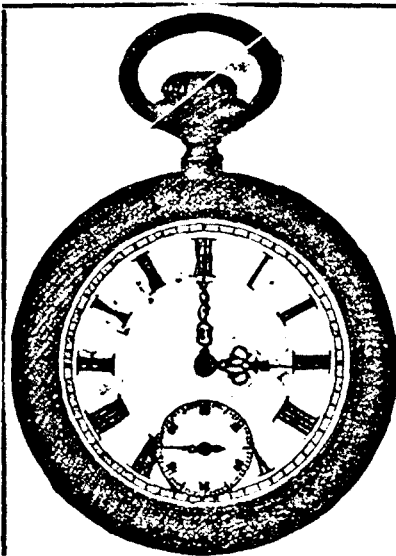
ASSAEL

Telef: 835

COB ȘI FIUL

Arad, drumul Radna 23.

Fabrică de mașini, motoare, instrumente și mașini agricole. Lifturi depovară. — Planuri și preliminară gratuit.

Cele mai bune **oroloage**
Cele mai solide și **juvaericele**
cele mai moderne
atât pe **bani gata**, cât și în **rate** pe lângă **chezășie de 10 ani** cu prețuri ieftine, livrează cea mai bună prăvălie în această privință în întreaga Ungaria

Brauswetter János

orologier în Szeged.

Catalog cu 2000 chipuri, se trimite gratuit.

Notez, că numai aceia vor primi catalogul gratuit, cari îl cer cu provocare la ziarul „Românul” (ad. scriu că au citit anunțul în „Românul”). Corespondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

„Casa de păstrare în Mercurea”, societate pe acții, (Comitatul Sibiu).

Primește depuneri spre fructificare atât la centrală cât și la filială din Alba-Iulia cu 5%.

Pentru depuneri dela 5000 Cor. în sus cu termen de abzicere mai lung solvește la filială 5%, interese, iar la centrală dela 1000 Coroane în sus în aceleași condiții 5%. Interesele neridicate se capitalizează la semestru; darea după interese o plătește institutul.

Atât la centrală cât și la filială acordă împrumuturi pe cambii, pe ipotecă replătitibilă în rate, pe obligațiuni cu cavenți, credite de cont curent cu asigurare hipotecară sau de valori, pe lângă cele mai favorabile condițiuni posibile.

Mijlocește cumpărări, vânzări, arândări și partolări de realități, sprijinește înființarea de însoțiri și tovarășii, îndeplinește tot felul de afaceri de bancă pe lângă serviciu prompt.

Filiala din Alba-Iulia s'a înactivat cu 1 Octomvrie a. c. Localul filialei e în strada Vințului Nr. 1. (Alvinczi-utca 1 szám) lângă Misselbacher.

Diracțiunea.

A apărut:

Advocatul poporal.

Indreptar pentru poporul român

de

Dr. Dionisie Moldovan, avocat în Sibiu.

— Ediția a doua. — 384 pagini 8°. —

Prețul broș. Cor. 2.50, legat în pânză Cor. 3.50 plus 20 fil. porto.

De vânzare la toate librăriile din țară precum și la editura W. Krafft în Sibiu.

Cel mai bun și mai încrezut mijloc de curățirea și nobilitarea feței, care se deosebește de toate mijlocele cunoscute până acum este

Serail crema a lui Rozsnyay.

Cultivă și înmoaie pielea feței, efectul ei tineresc împrumută feței o finețe de catifea, îndepărtează pistrii și alunițele, netezește încreșturile.

Prețul unui tub 1 cor.

Pudră Serail a lui Rozsnyay.

pregătește în culoare albă, roză, crem, toate produsele mele de Serail, constă din substanțe nevătămătoare. E foarte plăcută damnelor pentru însușirea ei de a ascunde scăderile.

O cutie 1 cor. 20 fil.

Serail a lui Rozsnyay.

cu miros plăcut și durabil, înmoaie pielea.

O bncată 70 fileri.

Pe poștă le trimite:

farmacia **Rozsnyay**
Arad, Szabadság-tér.

Comande din provință să efectueze încă în aceeași zi.

La administrația ziarului

„Românul”

se primesc anunțuri cu pre-

țurile cele mai moderate

Singurul institut de asigurare ardelean
„TRANSSYLVANIA” SIBIU, str. Cisnădiei 5
 Edificiile proprii.

Asigurări împotriva focului,

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile, etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai favorabile condiții.

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, asigurări pe spese de înmormântare.

Asigurări de accidente corporale,

contra infracției (furt prin spargere), și alte nenorociri întâmplătoare.

Asigurări contra grindinei (de piatră). Asigurări de pagubă la apeducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910.	K.	5,003.540-78
Capitale asigurate pe viață achitate	„	4,834.801-12
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1910	(foc	119,830.992-—
	(viață	11,020.266-—
Fonduri de întemeiere și de rezervă	„	2,204.317-—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile direcțiunii, str. Cisnădiei nr. 5, la agentura principală în Arad, Brașov și Cluj precum și la toate agenturile locale.

Persoane versate în acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului cu condiții favorabile.

Fondat în anul 1885.

Fondat în anul 1885.

„TIMIȘANA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN TIMIȘOARA.

Centrala: Timișoara-centru (Belváros) Piața Balázs-tér Nrul 1 (Palatul Mocsanyi).

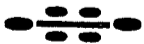
Filialele: „ „ Buziaș, — Recaș, — Ciacova, — Deta. „ „

Capital propriu 1,500.000 cor. Depuneri 5,000.000

Telefon: Centrala, Direcțiunea: Nrul 510. Contabilitatea: Nrul 1149.

„ Filiala Buziaș Nrul 10. Filiala Recaș Nrul 14. Filiala Ciacova Nrul 16. Filiala Deta Nrul 26.

Depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libel. Administrează depuneri cu case de economizare.

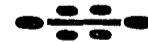

Plătește deponenților după mărimea sumei depuse 4 și jumătate și 5 procente interese, fără nici o detragere.

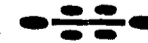

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

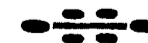
Depuneri până la 10.000 cor., după starea casei se plătesc și fără

Escomptează cambii și acordă credite cambiale cu acoperire hipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acordă împrumuturi hipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.